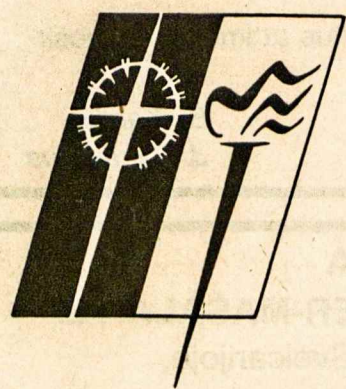

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 43 (2018) 1988 SPALIS-OCTOBER 25

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS METAI •

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA •

Tel. (416) 275-4672 •

50 ct.

Po trispalve

Pakili nuotaika, gilus susijaudinimas, kažkoks nekasdieninis sujudimas, kad Gedimino kalne pagaliau iškelta Lietuvos trispalvė – tai natūralus atoliepis. Kaip gi kitaip ir galėtų būti? Kone 50 metų šito įvykio laukta. Ir ne tik laukta – dėl jo kovota, kentėta kalėjimuose, trėmimuose, nebijota mirti. Išeivijoje iš paskutiniųjų laikų, kad tik neišnyktume ir būtume naujųjų aušrų liudininkais, nors ir su kukliais įnašais bendrame tautos reikalų ir laisvėjimo žygyje.

TRISPALVĖS iškėlimas betgi visą laiką neatsiejamai rišosi su nepriklausomybės atstatymo vizija. Kaip matome – dabar įvyko kitaip. Trispalvė pakelta **okupuotoj Lietuvoj**, kurios politinis statusas nėra pasikeitęs, nors dusinanti tyla ir pralaužta. Maskva nesipriešino jos iškėlimui, respublikos pareigūnai ir žymūnai organizavo iškilmes. Visa tai verčia ne tik džiaugtis, bet ir susimąstyti, nes pasigirsta pernelyg optimistškų balsų apie Maskvos posūkius, dėl kurių reikėtų reikšti dėkingumą ir iš okupanto tikėtis dar daugiau. Bet tai jau būtų labai klaidinanti orientacija, silpninanti pasitikėjimą savi ir kovojančios tautos potencialu. Dėl to šitą visus apėmusį džiugesį ir komunistinėj sistemoj įgyjamus laimėjimus nereikėtų pervertinti. Vykstančio entuziazmo aukštomose nereikėtų pamiršti, kad turime ir kitų sąjūdžių, ir veiksmų, ieškančių būdų pakeisti krašto santvarką bei atsikratyti okupacijos. Pastangos šia linkme būtų tinkamiausias visų problemų išsprendimas. O pats didžiausias ir reikšmingiausias svoris yra penkiasdešimt metų tylėjusi ir kentėjusi tauta, kuriai pirmoj eilėj rūpi ne politiniai zigzagai ir kompromisų ieškojimas, kad ir po savom spalvom, – bet okupacijos panaikinimas, tai yra, visiška tautinė ir valstybinė laisvė. Su šitokia tauta koja kojon eina ir visa laisvojo pasaulio išeivija, nematanti jokio būtinumo priklausyti nuo Maskvos, nors kai kuriais atžvilgiais ir besikeičiančios. Lietuviai turi gyventi laisvi ir turėti savarakišką nepriklausomą valstybę.

UŽTAT laimėjimų interpretacija, kad ir po bendro džiaugsmo skraiste, kol kas, atrodo, bus nevienoda. Tai natūralu. Kai vieniems pasikeitimai okupuotoje Lietuvoje teiškaukia griausmingus valiavimus, kitiems jie – nauji uždaviniai, reikalaujantys teisingų ir suderintų sprendimų. Laisvėjimo laimėjimai turėtų būti iš visų pusių gerai apžiūreti, panagrinėti ir aptarti. Laikina oficialių sąjūdžių bei politinių veiksmų viešo pasakymo su atitinkamais įvertinimais, nevengiant nė kritiškesnio žvilgsnio, jeigu tik jis būtų naudingas geresnei orientacijai, sekančių ėjimų pasiruošimams ir kovojančios tautos bei gyvos išeivijos bendražygiškiems darbams. Spėjojimais ir prielaidomis visuomenė visai be reikalo gali pasidailinti, kai tuo tarpu, suardžius tylą, viešingumas yra būtinas sąlyga, siekiant tolimesnių laimėjimų. Jo stoka, galima atsidurti nepriklausomybės siekimu pusiaukelėje, nors ir su sava vėliava, ženklais ir himnu. Autonomija tėra pakopa į laisvę. Tiesa, imama dabar visa tai, kas įmanoma gauti. Smagu skaityti reikalavimų paragrafus, vedančius į tautos savarakiškumą. Rūpestis tik lieka, kad neužsiliūliuotume po savo trispalvę, manydami, kad tai jau laisvė. Ir pro plevėsuojančią trispalvę turime matyti tikrovę, tai yra, okupaciją. ČS.

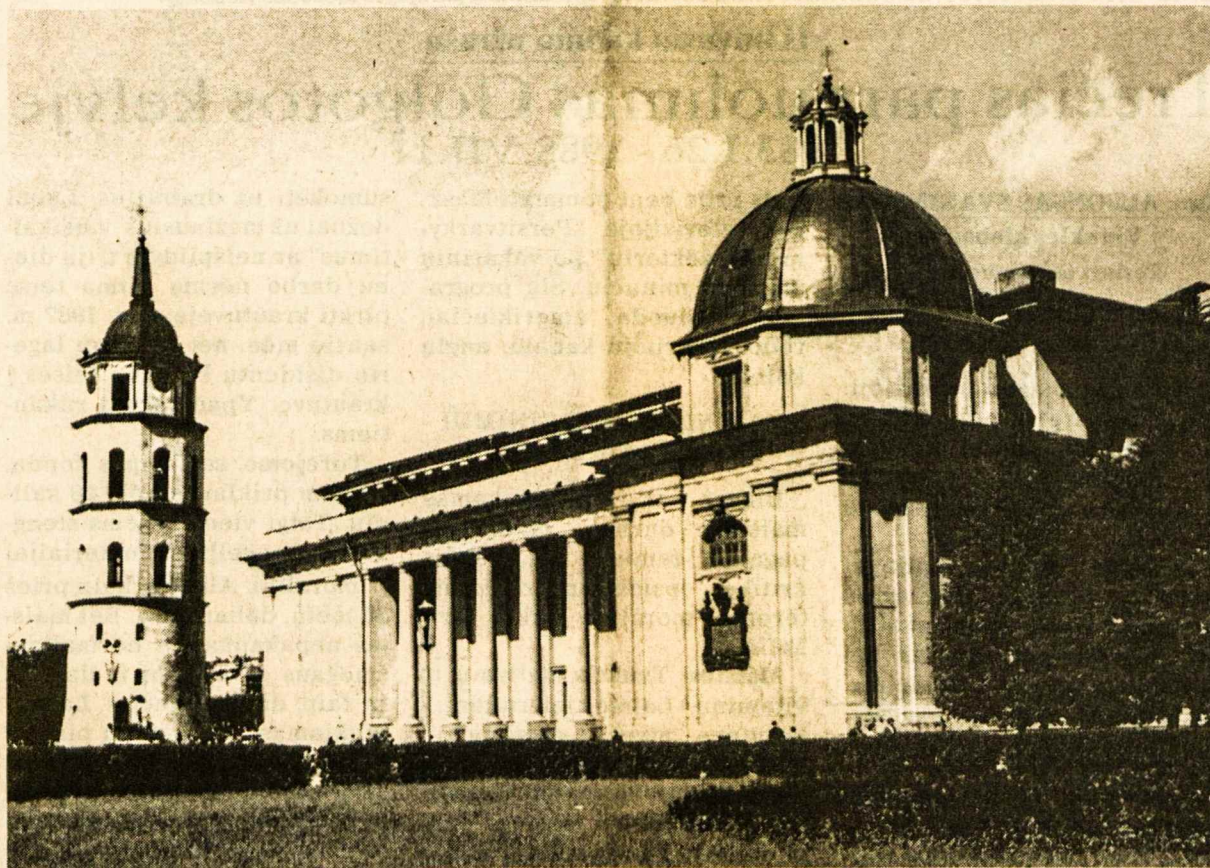
KANADOS ĮVYKIAI

Skilimas liberalų eilėse?

Kanados CBC televizijos tinklas ir spauda vėl prašneko apie skilimą liberalų eilėse. Konkretesnių duomenų šiuo klausimu paskelbė Toronto dienraštis "The Globe and Mail" spalio 20 d. laidoje. Pasak dienraščio, partijos vado J. Turnerio atsistatydinimo šį kartą norėjo penki liberalų parlamentarai – Robertas Kaplanas, Raymondas Garneau, Andre Ouelletas, Lloydas Axworthy ir Herbertas Gray. Esą jie grąsino atšaukti savo kandidatūrą iš parlamento rinkimų, jeigu J. Turneris nesutiktis atsistatydinti. Plano buvo atsisakyta, kad paaiškėjo, kad J. Turneris net nesutinka su jais susitikti. Rinkiminiam vajuje Vankuveryje J. Turneris pranešimą apie skilimą liberalų eilėse pavadino dar vienu absurdu, prašokančiu visus anksčiau turėtusius. Pranešimą paneigia ir savo kandidatūrą neatšaukę penki politikai, dienraščio "The Globe and Mail" įrikiuoti į suokalbininkų eiles. Kalbama, kad juos nutildė kiti liberalų veikėjai. Esą buvo priminta, kad J. Turnerio atsistatydinimas nepakeistų liberalams dabar labai nepalankių rinkiminio vėjus

duomenų. Paskutiniai "Globe-Environics" atlikti viešosios nuomonės tyrimai teigia, kad konservatorius remia 42% apsisprendusių rinkėjų, NDP socialistus – 29%, liberalus – 26%. Panašius duomenis pateikia ir Gallupo institutas: konservatorius žada remti 39% rinkėjų, socialistus – 29%. Liberalus – 28%.

I rinkiminį Kanados parlamento vaju įsijungė ir komunistų partija su savo naujuoju vadu George Hewisonu, šį kartą žadanti parūpinti apie 60 kandidatų. 1984 m. rinkimuose Kanados kompartija turėjo 54 kandidatus ir už juos gavo tik 0,06% visų balsų. Guodžiamasi, kad kai kuriose rinkiminėse apylinkėse už kompartijos kandidatą balsavo 1% rinkėjų. Iš tokios paguodos menka propagandinė nauda, kai nė vienas komunistų kandidatas pokariniais metais nebuvo išrinktas ne tik į Kanados, bet ir provincijų parlamentus. Kompartijos vadas G. Hewisonas teigia, kad šįkart už jo atstovus balsuos dvigubai ar net trigubai daugiau kanadiečių. Rinkiminiam vaju skirta \$200.000 suma nėra didelė, tačiau (Nukelta į 9-tą psl.)

Vilniaus katedra – Lietuvos tikinčiųjų širdis. Sąjūdžio kongreso proga spalio 23, sekmadienį, prie jos Mišias miniai tikinčiųjų koncelebravo kardinolas Vincentas Sladkevičius, vysk. Julijonas Steponavičius su keletu kunigų

Sąjūdžio steigiamasis suvažiavimas Vilniuje

Išrinktas seimas • Gražinta Vilniaus katedra • 200.000 minios demonstracija

Spalio 20-23 d.d. Vilniuje vyko Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio steigiamasis suvažiavimas-kongresas. Sąjūdis turi 300 vietinių vienetų ir 150.000 narių. Kongresas buvo suplanuotas pagal dr. J. Basanavičiaus 1905 m. vadovautą seimą. Kongrese dalyvavo 1000 Sąjūdžio atstovų ir 4000 kviestų svečių bei stebėtojų. Tarp jų buvo Lietuvos laisvės lygos ir Katalikų Bendrijos atstovai. Svečių tarpe – PLB valdybos pirm. dr. V. Bieliauskas ir Europos parlamento "Baltic Inter-group" generalinis sekretorius A. Klimaitis. Buvo apie 100 įvairių kraštų korespondentų. Kongresas buvo transliuojamas per radiją ir rodomas televizijoje.

Atidarymas

Iškilmingas suvažiavimo atidarymas įvyko spalio 22, šeštadienį, vėliavos pakėlimu Gedimino kalne, giedant Lietuvos himną ir gaudžiant trimitams kalno viršūnėje ir apylinkėse sporto stadione. Posėdžiai vyko Sporto rūmuose. Svarstyti Lietuvos vėliavos, simbolių, himno, konstitucijos, kultūrinės ir ekonominės autonomijos, ekologijos, švietimo reformos klausimai. Išrinktas 220 narių seimas ir 25 žmonių valdyba.

Naujas vadovas

Programoje buvo numatyta reikalauti Lietuvos komunistų partijos pirmojo sekretoriaus R. Songailos, antrojo sekretoriaus rusų N. Mitkino ir vidaus reikalų ministro gen. mjr. S. Lisausko atsistatydinimo. R. Songaila atsistatydino dar prieš suvažiavimą – spalio 19 d. Sąjūdis tai laiko savo nuopelnu. Pasak rašytojo V. Petkevičiaus, "obuolys krinta nuo medžio, kai yra prinokęs". Bet stiprus vėjas pagelbsti". Jo vietą užėmė Algirdas Brazauskas, 56 m. amžiaus, inžinierius ir ekonomistas, pritariąs tautiniam judėjimui. Paskutinėmis žiniomis, atsistatydino ir II sekr. N. Mitkinas su gen. mjr. S. Lisausku.

Didžiulė demonstracija

Šeštadienio vakarą, kaip skelbė spauda, daugiau kaip 200.000 žmonių buvo susispię prie Vilniaus katedros ir su žvakėmis rankose žygiavo sostinės gatvėmis, giedodami Lietuvos himną, kai kurie ant

pečių nešdami mažus vaikus. Tai buvusi viena didžiausių demonstracijų Pabaltijy po II D. karo. Iškilmingai plevėsavo anksčiau uždraustos Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavos.

Gražinta katedra

Buvo skelbta ir atšaukta, kad pažadėta sugrąžinti tikintiesiems Vilniaus katedrą. Net programoje buvo numatytos pamaldos katedroje. Abejones išsklaidė pats naujasis partijos I sekr. A. Brazauskas, pareiškęs savo kalboje, kad pirminei jos paskirčiai bus gražinta katedra ir Šv. Kazimiero šventovė. Spalio 23, sekmadienį, pamaldos vyko prie katedros durų. Jas koncelebravo Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius, vysk. Julijonas Steponavičius ir kiti dvasininkai.

Spauda

Apie steigiamąjį kongresą gana daug rašė Toronto dienraščiai. "The Globe and Mail" spalio 22 laidoje pažymi, kad Lietuva buvusi inkorporuota į Sovietų Sąjungą nuo 1940 m., tačiau komunistams nepajėgęs sužlugdyti tikėjimo, net ir bandydamas įvairiausias priemones. Katalikų Bendrija kaip tik buvusi ir tautinio vienijimo bazė. Dabar naujasis partijos sekretorius pripažįsta Bendrijos ir Sąjūdžio nuopelnus persitvarkymo politikai. Partijos vadovai esą įsitikinę, kad greitai Lietuva ekonomiskai bus nepriklausoma, tačiau paliksianti Sovietų Sąjungos dalimi.

Grįžo vyskupas

Tas pats laikraštis toliau rašo apie vysk. Julijoną Steponavičių. Jis tremtyje išbuvęs 27 metus. Tik neseniai jam buvo pasakyta, kad varžtai yra numinti. Neseniai vyskupas buvo nuvykęs į Romą susitikti su popiežiumi. Grįžo į Lietuvą spalio 21, penktadienį. Jį ankstyvą šaltą rytą Vilniaus geležinkelio stotyje sutiko 200 žmonių, kurie rankose laikė trispalvės vėliavas ir giedojo giesmes. Laikraštis priduria, kad daugelis tiki, jog vysk. J. Steponavičius 1979 m. popiežiaus buvo paskirtas slaptauoju kardinolu.

Drąsi kalba

"The Toronto Star" spalio 23, sekmadienio, laidoje rašo, kad suvažiavimo dalyviai drįso reikalauti sovietų kariuomenės atitraukimo iš Lietuvos. Cituoja Antaną Terlecką, Lie-

tuvos laisvės lygos vadovą, kalbėjusį suvažiavime: "Mums buvo pasakyta, kad mažos tautos negali gyventi atskirai nuo didelių tautų. Bet atėjo laikas įsitikinti, kad tai netiesa". Šie jo žodžiai buvę palydėti ilgų atstovų plojimu ir ovacijom. Kalba buvusi transliuojama per radiją ir rodoma televizijoje. Tai esąs įrodymas, pažymi laikraštis, dramatiško Maskvos pasikeitimo baltiečių tautiškumo atžvilgiu. Toliau A. Terleckas kalbėjęs: "Daug žmonių šiame kongrese reikalauja ekonominio suvereniteto, bet mes esame už pilną nepriklausomybę". Ne visi taip kalbėję, bet dauguma kalbėtojų pasisakė prieš Maskvos monopolį, baltiečiams primėstą nuo 1940 m. Buvo reikalaujama atkurti Lietuvos valiutą, atgaivinti Katedrą ir Velykų šventes, sustabdyti pigiai apmokamą eksportą į kitas Sovietų Sąjungos dalis.

Pirmoji kalba

Idomus momentas buvęs, kai tribūnoj pasirodė naujas komunistų partijos vadas Algirdas Brazauskas, savo pirmą viešą kalbą skyręs tiems, kuriuos jo pirmtakai norėjo sutrikinti. Kalbėdamas didžiulės trispalvės šešėly, Brazauskas pareiškė: "Jūsų Sąjūdis atgaivino tautinę sąžinę. Dabar mes žinome, kad bet kokiaje vienpartinėje valdymo sistemoje reikia mechanizmo, per kurį būtų išreikštos opozicinės mintys". Jis betgi perspėjęs, kad partija negalinti toleruoti separatizmo. Tačiau pažadėjo, kad dabar valdžia kreipsiantis dėmesį į opozicines pažiūras.

ELTOS pranešimas

Kongresui pasibaigus, VLIKo ELTOS įstaiga turėjo pasikalbėjimą su Antanu Terlecku, kuris savo kalboje kongrese reikalavo Lietuvai laisvo apsisprendimo. Jo kalbai audringai pritarrė kongreso atstovai. Taip dar kalbėjęs gydytojas Andrius Butkevičius iš Anykščių ir istorikas Jurgis Oksas. Siūlymą išstoti iš Sovietų Sąjungos Sąjūdis atmetęs. A. Terleckas taipogi patvirtino kitų šaltinių žinią, kad rusas II sekr. N. Mitkinas atsistatydinęs. Taip pat patvirtino žinią, kad gražinta katedra.

"The Toronto Star" spalio 24 d. pirmame puslapyje paskelbė (Nukelta į 9-tą psl.)

Tremtinys vyskupas Romoje

Po ilgų bandymų vysk. Julijonas Steponavičius gavo leidimą pasimatyti su Šv. Tėvu

Kun. JONAS STAŠKUS

Pagaliau ilgametis tremtinys vysk. Julijonas Steponavičius po eilės bandymų gavo komunistinės valdžios leidimą pirmą kartą kaip vyskupas apsilankyti Vatikane ir pasimatyti su Šv. Tėvu. Tai labai tinkamas asmuo Vilniaus vyskupijos valdymui bei atstovavimui Vilniaus kraštui, nes jis ir pats iš ten kilęs.

Tremtinio vyskupo kilmė

Jis yra gimęs 1911 m. Miciūnų kaime, Gervėčių parapijoje, Vilniaus apskrityje. Jo tėvelis, Karolis Steponavičius, buvo veiklus tos apylinkės ūkininkas. Jis dalyvavo visose vietinėse lietuviškose organizacijose, kol jas lenkai uždarė. Jau nuo 1905 m. jis kovojo už lietuvių kalbą katalikų šventovėse, mokykloje, savivaldybėje, dažnai tai kovai pats vadovaudamas. Sėdėjo jis ir Lukiškių kalėjime, o 1935 m. buvo išrinktas Vilniaus lietuvių ūkio draugijos pirmininku. Būsimasis vyskupas Miciūnų kaime baigė pradžios mokyklą, vėliau įstojo ir baigė lietuviškąją Vytauto Didžiojo gimnaziją Vilniuje. Jausdamas dvasinį pašaukimą, jis tada stojo į vietinę kunigų seminariją ir baigė Vilniaus universiteto teologijos fakultetą magistro laipsniu. Kunigu buvo įšventintas 1936 m. ir paskirtas kapelionu bei mokyklų prefektu į Gardiną. Ten jis darbavosi iki 1939 m. Paskui jis klebonavo Palūšė, Daugeliškį ir Adutiškį. Visur jis buvo žinomas kaip taurus lietuvis.

Paskyrimas vyskupu

1955 m. gegužės 22 d. Julijonas Steponavičius buvo Šv. Sosto paskirtas vysk. Kazimiero Paltaroko pagalbininku Panevėžio vyskupijoje. Jis buvo konsekruotas vyskupu dar tu pačių metų rugsėjo 11 d. Panevėžyje savo naujojo viršininko ir žemiškojo gyvenimo dienas baigiančio senelio vysk. K. Paltaroko. 1957 m. Šv. Sos-tas jį paskyrė Panevėžio ir Vilniaus vyskupijų apaštalinui administratoriumi su rezidencinio vyskupo teisėmis, o šias pareigas jis oficialiai pradėjo eiti 1958 m. po vyskupo K. Paltaroko mirties. Jo vyskupavimas buvo labai trumpas, nes 1961 m. sausio 24 d. komunistinės valdžios jis buvo suimtas ir ištremtas už savo vyskupijų ribų į Žagarę, kur ir dabar tebegyvena.

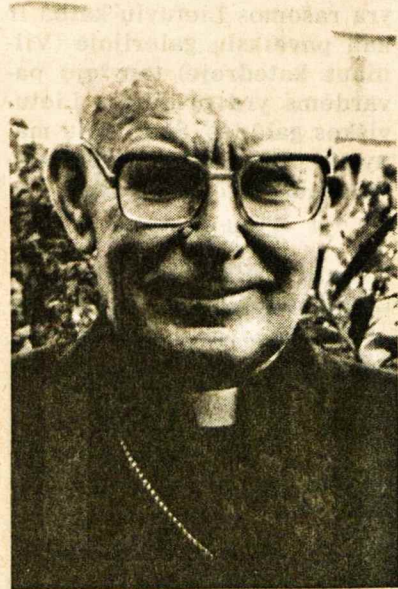
Pastangos vyskupą diskredituoti

Per eilę metų komunistinei valdžiai rūpėjo vysk. J. Steponavičių diskredituoti, nes jis buvo ir tebėra didžioji rezistencinė atrama katalikų tikinčiųjų Lietuvoje. Todėl buvo skleidžiami gandai, kad esąs nesveikas ir jo nervai paire. Vėliau Vakaruose buvo paskleisti aiškinimai, kad vysk. J. Steponavičius pats nevykstaš Romon, nes bijąs, kad komunistinė valdžia jo nebeįsileisianti atgal pavergetojon Lietuvon. Visa tai buvo netiesa. Net ir paskutinį kartą vyks-tant Lietuvos vyskupams Romon, vysk. J. Steponavičius buvo įteikęs prašymą vykti su jais, tačiau tas prašymas nebuvo patenkintas.

Vyskupas Romoje

Buvo džiugu ir įdomu šį tremtinį vyskupą susitikti, jo laikysena žavėtis ir gerėtis. Jo paties laikysena savaime paneigė visus prieš jį ir apie jį skleidžiamus gaudus. Romoje jį matėm sveikutėlį, mielą, malonų ir nepaprastai išbalansuoto charakterio asmenį, puikiai suprantantį mūsų vakarietišką pasaulį ir mūsų lietuviškosios išeivijos padėtį. Jam buvo pasitaikiusi puiki proga atvykti į arkiv. Audrio Bačio konsekracijos iškilmes. Su juo taipgi į tas iškilmes buvo atvykęs Kauno bei Vilkaviškio vyskupijų administratorius vysk. Juozas Preikšas ir Lietuvos liturginės komisijos pirmininkas kun. Vaclovas Aliulis, MIC. Vysk. J. Preikšas šia pro-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Lietuvos dvasinis vadovas vyskupas JULIJONAS STEPONAVIČIUS

Šiame numeryje:

Po trispalve

Lietuvos vėliava pakelta, dusinanti tyla pralaužta

Tremtinys vyskupas Romoje

Po ilgų bandymų vysk. J. Steponavičiui leista susitikti su Šv. Tėvu

Trečias parpuolimas Golgotos kelyje

Iš buvusio kalinio kun. Alfonso Svarinsko užrašų

Ką rašo kiti

Vilniuje įsteigtas Lenkijos konsulas

Ir tamsoj yra šviesa . . .

Rašo buvęs kalinys, dabar tremtinys poetas Gintautas Iešmantas

Patenkintas vergas – laisvės priešas

Šiuolaikinių įvykių vertinamas okupuotoje Lietuvoje

"Ažuoliukas" Vokietijoje

Sėkmingos pagarsėjusio Vilniaus berniukų choro gastrolės

Pokalbis "Santaros-Sviesos" suvažiavime

Pasisakymai apie Lietuvos persitvarkymo sąjūdį

Lietuvių-lenkų santykiai: dialogas ar monologas II

Išsivijęs lenkai dar vis gyvena prieškarinėmis nuotakomis

Negausus, bet turtingas suvažiavimas

Jį suruošė Lietuvių katalikų mokslo akademija Romoje

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – \$22, pusmetinė – \$12, rėmėjo – \$25, garbės – \$30 (Amerikoj – JAV doleriais).
Pavieniai numeriai – 50 ct.

Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: ordinary \$22.00, supporter \$25.00, honorary \$30.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POST: *STER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewis, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Ką rašo kiti

Lenkijos konsulas Lietuvoje

Lenkų kalba leidžiamas Lietuvos kompartijos dienraštis "Czerwony Sztandar" rugsėjo 14 d. laidoje rašo, kad greitai laiku Vilniuje pradės veikti Lenkijos Liaudies Respublikos konsulas. Konsulatas pradės savo veiklą ne vėliau kaip š.m. lapkričio 11 d. Jo laikinos patalpos bus Didžiojoje gatvėje Nr. 37, netoli Filharmonijos.

Laikraštis rašo, kad šiais metais Lietuvą aplankė 80.000 lenkų turistų, Kaune ir Vilniuje dirba 300 Lenkų restauratorių ir Lietuvoje gyvena 270.000 lenkų. Visiems jiems esanti reikalinga konsulinė globa.

Nors lenkai ir turi Lietuvoje savo televizijos programą, tačiau jie reikalauja, kad programa iš Lenkijos būtų pilnai pertransliuojama per Lietuvos televiziją, nes ji tiesioginiai yra matoma tik į pietvakarius nuo Kauno. Lietuvos užsienio reikalų "Ministro" pavaduotojas R. Mališauskas pasakė, kad šiuo klausimu sprendimas bus padarytas Maskvoje.

Blogai suprasta "Glasnost"

Ivairių laidų to paties dienraščio skaitytojų laiškuose yra kritikuojamas Sąjūdžio pageidavimas, kad Lietuvos respublikos valstybinė kalba būtų lietuvių kalba. Skaitytojai baiminasi, kad lietuvių kalba bus prievarta brukama Lenkams. Taip pat yra kritikuojamas draugijos "Vilnija" tvirtinimas, kad tokių pavardžių kaip Šaukštel, Mažul arba Survilo savininkai yra Lietuvių kilmės asmenys, skaitytojams taip pat nepatinka, kad Afijos Vilniaus miesto gatvėse yra rašomos Lietuvių kalba ir kad paveikslų galerijoje (Vilniaus katedroje) tapytojų pavardės yra pridurtos Lietuvos valdžios. Skaitytojų manymu lietuviai Gorbaciovo "Glasnost" blogai suprato.

Lenkų veikla

Gerai "Glasnost" suprato Lietuvos lenkai ir įsteigė savo

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvos namų)

Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvių išsilavinimui!"**

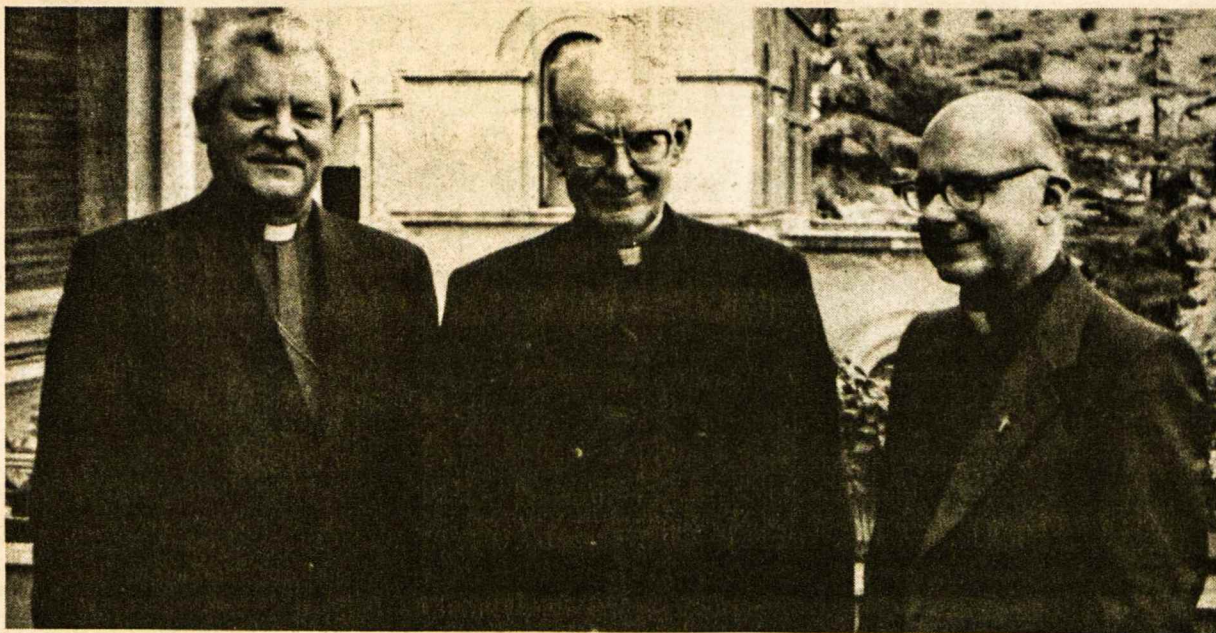
kultūrinę — visuomeninę draugiją. Ji turi savo atstovus Šalčininkų, Švenčionių, Trakų, visuose Vilniaus ir Molėtų rajonuose. Ši organizacija savo programos antrame skyriuje įrašė 15 įvairių tikslų ir pageidavimų, kurių tarpe yra kova prieš nacionalistinius prietarus, išankstinius nusistatymus ir stereotipus. Ypač lenkams nepatinka, kad "Tutešiai" ne visada yra laikomi lenkais. Ši lenkų organizacija yra Lietuvos kultūros fondo, kuriam vadovauja Česlovas Kudaba, globoje.

Disidentai ir sąjūdis

Paryžiuje leidžiamas rusų savaitraštis "Ruskaja mysl" rugsėjo 16 d. laidoje patepino Vilniuje savilaidą išleistą V. Aneliausko straipsnį "Badavimai kronika". Kaip jau "TŽ" anksčiau buvo rašyta, badautojai reikalavo lietuvių politikų paledimo. Tai nepatiko lietuvių persitvarkymo sąjūdžio vadovams. "R. M." rašo: "Po audringų diskusijų savaitiniame Sąjūdžio susirinkime Vilniaus menininkų rūmuose trys organizacijos atstovai su Bartusevičiumi priešakyje aplankė A. Andreiką jo namuose ir kelias valandas bandė jį įtikinti, kad nustotų badavęs. Čia tiesiog buvo pareikšta, kad badavimo tęsimas yra Sąjūdžiui nepatogus ir trukdo jam pasiekti svarbesnius tikslus. Politikiniai, sako, tiek prisidėdė gali dar palaukti. Tuo metu pas Andreiką buvo A. Aneliauskas, N. Sadūnaitė, J. Bogušis, J. Beliauskienė."

Stalino ar komunizmo aukos?

"R. M." rugsėjo 9 d. laidoje rašo, kad kompartijos XIX konferencijoje buvo leista pastatyti Stalino aukoms paminklą. Į šiam paminklui statyti Maskvoje komitetas buvo pakviestas ir JAV-se gyvenantis A. Solženicinas. Pastarasis atsisakė jame dalyvauti sakdamas, kad jis jau pastatė komunizmo aukoms nuo 1918 ligi 1956 metų paminklą parašęs knygą apie Sovietų konklagerius ir už tai buvo apšauktas "Tėvynės išdaviku". Tas pats savaitraštis rugsėjo 23 d. laidoje rašo, kad Sov. Sąjungos disidentai reikalauja visoms sovietinio totalitarinio režimo nuo 1918 m. ligi šių dienų aukoms paminklo. Statyti paminklą tik stalinizmo aukoms būtų kelias atgal. Disidentai kovos ligi tol, kol nebus nei vieno politkalinio. J.B.

Kauno arkivyskupijos ir Vilkiškių vyskupijos administratorius vysk. JUOZAS PREIKŠAS (kairėje), vysk. JULIJONAS STEPONAVIČIUS, kun. JONAS STASKUS, Lietuvos kankinių parapijos klebonas Kanadoje

Iš buvusio kalinio užrašų

Trečias parpuolimas Golgotos kelyje

1983.I.26 - 1988.VII.11

Kun. ALFONSAS SVARINSKAS

Viduklės klebonas

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

BAUDŽIAMASIS URALŲ LAGERIS VS 389/36

Dvi zonos: mažoji ir didžioji. Atstumas tarp jų apie 0,5 km, bet niekad nesutikdavom vieni su kitais, nebent jei ką iš mažosios zonos pervesdavo į didžiąją.

Mažonoje zonoje ypatingai griežtas režimas, kamerinė sistema ir viena val. pasivaikščioti ore. Maistas prastas, bet geresnis negu pokario metais. Kalorijomis apie 2000, o dirbančiam žmogui reikia apie 3500 kalorijų.

Krautuvelyje leidžia nusipirkti už 3 rbl., o jei išpildai darbo planą — dar už 1 rbl. Nuo 1985 m. lapkričio mėn. — 5 rbl. ir už planą — 2 rbl.

Mažonoje zonoje 20-30 kalinių. Visi nešioja dryžuotus drabužius, kaip zebrai. Buvęs TSRS gen. prokuroras Rudenko 1961 m. įvedė dryžuotus uniformas, ypač pavojingiems recidyvistams. Jis dalyvavo Niurnbergo procese kaip TSRS kaltintojas ir pasakė "garsią" frazę: "Gėda Europos civilizacijai, kad apvilko žmones tokiais drabužiais." Dabar galima būtų parafrazuoti šiuos jo žodžius: Gėda komunizmui...

Mano zonoje, didesnėje, žmonių — apie 90. Barakas medinis, supuvels, ir galima pirštu perdurti. Vasarą neblogai: vėdinasi per visas sienas, ir uodai, kurių čia pavasarį labai daug, nepatenka į vidų. Bet visai blogai žiemą: vėjas perpučia ir šalta (ypač iš šiaurės pusės). Langus užkula plėvele (apsaugo nuo vėjo), arba iš vidaus antklode. Be to, žiemai išduoda kaliniamis papildomas antklodes. Bet tos antklodės medvilninės, senos, daug karčių skalbotos, mažai šildo. Na, jei užsimeti "šimtasilių" bušlata, tai jau visai gerai. Šilta kaip Taškente.

Nuo 1986 m. rudens lovos dviejų aukštų. Režimas nežmoniškaai griežtas. Viešai negalėjau melstis. Tiesa, valgykloje viešai žėgnodavau prieš valgę ir po jo. Bet atsioklaupyti prie lovos pasimelsti — valstybinės reikšmės nusikaltimas! Atimdavo per kratą bet kokį provizorinį rožinį ar kryželį. O kratų kasdien keturios: rytą išeinant į darbą, dieną grįžtant pietų bei po pietų ir vakare grįžtant iš darbo. O man kartais padarydavo ir penktą: nuvesdavo į komendantūrą, išrengdavo nuogai ir apieškodavo visas siūles. Ko ieškodavo, neaišku, bet žiemą būti nuogam ne per daug malonu.

Viešpatie, pasaulis ir TSRS kalba apie civilizaciją ir kultūrą. Dažnai per Maskvos televiziją negras Paul Robsonas dainuodavo:

Ja drugoj tokoj strany neznaju
gdie tak volno dišet celoviek...
(Aš antro tokio krašto nežinau,
kur taip laisvai kvėpuoja žmogus).

Parafrazuojant išeina neblogas žodis: "dišet" (kvėpuoja) pakeičiamas žodžiu — dochnit (gaišta, nugaišta).

Koks bjaurus pasityčiojimas iš milijonų žmonių! Viešpatie, atleisk už mūsų tėvų, brolių ir mūsų nuodėmes! Ir tai daroma XX amž. pabaigoje.

Kas netiki, turėtų atvažiuoti pats ir pakeliauti Gulagų ke-

liais arba bent pamatyti Maskvos televizijoje "Persitvarkymo projektoriai" po vakarinių žinių 15 minučių. Šią programą perduoda amerikiečiai, rodos, antruoju kanalu, anglų kalba.

KALINIO NUŽMOGINIMUI IR SUNAIKINIMUI

Blogas ir nepakankamas maistas, darbas, medicinos pagalba žemiau bet kokios kritikos, psichinis ir fizinis teroras, moralinė bėklė tarp kalinių.

Maistas. Trūksta baltymų ir vitaminų. Laimė, jei rudenį ir krautuvelyje atveža svogūnų ir česnakų. Svogūnai 60 kp., o česnakai 2,5 rb. už kg. Pernai gavau nusipirkti tik 2 kg svogūnų. Šiaip pagrindinis maistas — vanduo, druska ir kruopos: (miežinės, avižinės ir prosų). Sekmadienių rytais — ryžių retkarčiais žirnių sriuba, pietums — makaronų apie 250 gr. Vakare — 30 gr. žuvies ar šiek tiek daugiau silkės. Bet silkė dažnai būna sugedusi ir labai sūri. Negalėdavau jos valgyti. Krautuvelyje nuo 1985 m. lapkričio galėjau pirkti už 8 rb. ir kaip ir išpildęs planą — už 5 rb. margarino, marmelado, pigių saldinių, žuvies konservų ir rūkalų.

Viskas nusibosta, net ir kruopos. Tik negirdėjau sakant, kad duona nusibosta. Palaiminta kasdienė mūsų duona! Kaip gražu, kai mūsų kaime sakoma valgantiems: "Skalsink, Dieve!"

Be duonos viskas sustoja. Atsimenu iš Mordovijos: parėjęs iš darbo pajėgdavau tik laikraštį peržiūrėti. Taip buvo mažai jėgų. Arba anais baisiais pokario metais šiaurės lageriuose buvau taip nusilpęs, kad nebegalėdavau įkalti viinių ir sienų, arba, norint kalbėti reikėdavo ranka judinti žandikaulį. Tada duodavo labai mažai duonos, ir ta pati būdavo šlapia, o organizmas jaunas, vos 23 metų. Kiekviena laistėlė maldavo duonos. O piktai žmonės atėmė Tėvyne, laisvę ir duoną.

Krautuvelyje leidžiama pirkti tik už paties uždirbtus pinigų. O už atsiųstus iš namų galimai užsisakyti laikraščius ar

Tremtinys vyskupas Romoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ga atstovavo ne tik Lietuvos vyskupų konferencijai bei jos pirmininkui kard. V. Sladkevičiui, bet ir naujojo arkivyskupo gimtajai arkivyskupijai Kaune. Nežiūrint to, didžiausias dėmesys bei pelnytą pagarbą buvo skirta vysk. J. Steponavičiui. Tiek vysk. J. Preikšas, tiek ir mūsų išsivijęs vyskupas A. Deksnys ir P. Baltakis, OFM, visur jam davė pirmenybę ir jį nepaprastai gerbė.

Pas popiežių ir Vatikano radijuje

Greitu laiku po atvykimo jis turėjo privačią audienciją pas Šv. Tėvą ir daugelį dalykų išsiaiškino bei išsikalbėjo. Kai lietuviai vyskupai sekančią dieną po arkiv. A. Bačkio konsekracijos pietavo su popiežiumi, pasakojama, jog popiežius daugumą laiko praleidęs kalbėdamasis su vysk. J. Steponavičium. Ką jie kalbėjo net ir kiti lietuviai vys-

sumokėti už drabužius. Labai dažnai už mažausius "nusikaltimus" ar neišpildytą trijų dienų darbo normą atima teisė pirkti krautuvelyje. Pvz. 1987 m. sausio mėn. net 13 mūsų lagerio disidentų buvo be teisės į krautuvelyje. Ypač vargas rūkantiems.

Turėjome savišalpos fondą, kuriam priklausė apie 20 kalinių. Taigi vieni kitiems stengdavosi pagelbėti materialiai ir moraliai. Alkanų, kaip prieš 30 metų, dabar nėra. Bet maistas nepakankamas normaliam žmogaus gyvenimui ir darbiui. Ir taip daugelį metų! Lagery juokiamasi, kad sunku pirmus dešimt metų, o paskui "kaip ant sviesto." Sąlygos KGB kalėjime tik propagandinė uvertūra į komunistinių legerių tikrovę.

Darbas. Valdžia verčia visus dirbti iki mirties. Metinė gydytojų komisija — tik tuščias formalumas. Pirmos ir antros grupės invalidumą (invalidai dirba tik 4 valandas ir nėra normos) duoda labai retai ir dažnai pagal KGB ar administracijos nurodymus. Darbo normos didelės ir kasmet vis keliamos. Senesni žmonės ir norėdami nebepajėgia išpildyti normos.

Lagerio darbo kodeksas sako, kad visi privalo dirbti 8 val. per dieną (išskyrus sekmadienius) ir dar 1–2 kartus per savaitę 2 val. lagerio buities pagerinimui. Bet apie normą nežodžio. O žudo fiziškai ir moraliskai — susidaro padėtis be išeities.

Jei kalins 3 dienas iš eilės nepadarė išdirbio normos, tai jį gali bausti ar nebausti — priklauso nuo kalinio elgesio. Jei šnipas, kuris parduoda savo draugus arba moka įsiteikti administracijai, tai to paprastai nebūdžia. Kai baudžia: 1. atima teisė pirkti lageryje ir gauti gamybinį priedą, 2. turėti ilgą ar trumpą pasimatymą arba 3. penkiolika parų izoliatoriaus. Lengvai kabinamasi ir baudžiama už smulkmenas. Pvz. gatvėje einant neužsegta bent viena sagra; įėjus administracijos pareigūnui nesusėję atsisoti; darbo metu vaikščiojo po cechą (klozetas kieme). Todėl šiaip ir taip reikia pereiti per cechą. (Bus daugiau)

kupai nesupratę, nes kalbėjosi lenkiškai. Savaimė suprantama, kad puikus mokėjimas lenkų kalbos ir supratimas lenkiškos galvosenos įgalino mūsų garbų lietuviškojo Vilniaus ganytoją nuodugnai su popiežiumi išsiaiškinti įvairias Lietuvos problemas.

Sekmadienį, spalio 9, per Vatikano radiją, kaip ir visuomet, buvo transliuojamos Mišios į Lietuvą. Šia proga pagrindinis Mišių celebrantas ir pamokslininkas buvo vysk. J. Steponavičius. Šiuo veiksmu buvo aiškiai pademonstruota, kad nežiūrint to, jog komunistinės valdžios jis tebėra ištremtas už savo vyskupijos ribų ir jam neleidžiama eiti Vilniaus vyskupijos vadovo pareigų, iš katalikybės centro — Vatikano — jis kreipiasi į savąjį Vilniaus vyskupiją bei jos tikinčiuosius, o tuo pačiu ir į visą Lietuvą, kurios tikėjimu tiek metų sielėjosi ir tebesielioja.

AŲA IRENAI NAVICKIENEI

mirus,

jos vyrą AUGUSTINĄ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

St. Kalytis
J. Petravičius

AŲA

DORAI SCHNEIDER-MAŠALAITEI

staigiai mirus Šveicarijoje,

jos mamytę ONĄ MAŠALIENĘ, seserį STEFĄ ir brolių VYTAUTĄ bei jų šeimas gilaus skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame —

Bronė Žiobienė ir sūnūs

AŲA

JUOZUI KUŠLIKIUI

mirus,

žmonai NINAI, dukrai DANUTEI, giminėms ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą bei kartu liūdime —

D. V. Simonavičiai

AŲA

JUOZUI KUŠLIKIUI

mirus,

jo žmoną NINĄ, dukrą DANUTĘ, brolių IGNĄ su šeima, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

A. ir O. Krikščiūnai

D. J. Sirutis

AŲA

JONUI GOVĖDUI

mirus,

sūnų muziką JONĄ GOVĖDĄ ir visą šeimą bei gimines nuoširdžiai užjaučiame —

Toronto lietuvių vyrų choras "Aras"

AŲA

JONUI GOVĖDUI

mirus,

žmonai, sūnams — JONUI, buvusiam "Varpo" choro vadovui, ir DENIUI su žmona bei artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia buvę varpiečiai —

Laima Mačionienė
Jeronimas Sabaliauskas

PADĖKA

AŲA

JUOZAS STARAS,

mirė 1988 m. rugpjūčio 10 d. Palaidotas rugpjūčio 13 d. šalia žmonos Janinos Šv. Jono lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame Tėvams pranciškonams už maldas laidotuvių namuose, Mišias šventovėje ir palydėjimą į kapines. Taip pat dėkojame kun. B. Pacevičiui ir prel. J. Tadauskui. Reiškiamo padėką sol. V. Verikailiui už giesmes šventovėje, karsto nešėjams ir visiems draugams bei pažįstamiems, kurie aplankė velionį koplyčioje, dalyvavo pamaldose ir palydėjo į amžino poilsio vietą.

Acū už Mišių aukas, gražias gėles ir draugėms už pyragus.

Jūsų nuoširdumas liks mums neužmirštas —

Šimkų, Tamošauskų ir Lelių šeimos

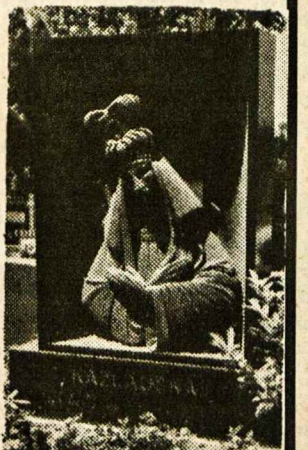
Canadian Art Memorials Ltd.

76 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORELE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Ir tamsoj yra šviesa...

Iš sibirinio kalinio Gintauto Iešmanto laiško, paskelbto "LKB kronikos" 77 numeryje

"Prieš septynerius metus gynimosi kalboje aš išreiškiau mintį, jog būsiu laimingas, jeigu mano žingsnis bent keletui žmonių suteiks viltį, parodys kelią. Tuomet paskaitytame eilėraštyje, kurį sukūriau Saugumo kazematuose aš vyliusi:

Mes viską tau, o Laive, paukojame:
Ramybę, meilę, sėkmę, troškimus,
Šeimos džiaugsmus paklojome po kojų,
Paskyrėm drąsą, lūkesčių sapnus.
Nešiorpūs rodė širdžiai ir pavojai,
Kuriais kovoj paženklini žingsnius.
Tu mums žvaigždė, viltis ir atpikimas.
Kad tik sužibtų ilgesiu krūtinės!...

Matau, kad mūsų lūkestis ir tikėjimas buvo netuščias. Džiugiausia tai, kad atsiliepia jaunos širdys. Juk mūsų viltis, viso krašto ateitis yra jaunimas. Ledai pajudės vien tada, kai į gyvenimą žengintieji pamatys Tiesą, užsides jos ir Laisvės troškimo, ras jėgų ir prasmę atsisakyti materialinių gėrybų ir naudos, išdriš aukotis dėl aukšto ir kilnaus tikslo.

Nereikia atsiprašinėti, kad savo kelią pamatėte vėlai. Vėlai niekada nebūna. Mano žengimas į šviesą ir pasiryžimas buvo kur kas ilgesnis ir sudėtingesnis. Jūs gi išvydote žvaigždę pačiu laiku, jaunystėje, kai dar viskas prieš akis. Tačiau to dar negana. Reikia taip įtikėti rastąja Tiesa, kad už ją

lengva širdimi galėtum lipti ant laužo, nesvyruodamas ir neabejodamas. O taip įmanoma vien tada, kai esi tikras, jog toji tiesa iš tikrųjų yra tikroji Tiesa. Ir tik ji turi tapti žmogiškosios būties esme ir lemtimi.

Kai žmogus neturi tvirtų įsitikinimų, jis dažnai dailosi į kitus, nėra savarankiškas, o pamatęs, jog nėra į ką remtis, ima blaškytis, nusivilia ar net palūžta. Lageriuose sutikau tokių žmonių. (...)

Tu išeini į kelią, kuriame nėra į ką pagairėje dairytis. Pats sau liekiesi ramstis, kai sausme, atrodo, griūva bokštai, skeldi lytus.

Kovoj lemtim suspindęs privalai dar ir kitiems padėti susivokti. Ar ne jėga mums pūkūs ažuolai?!

Buvai tu niekas. Šiandien gi pranokti turi save, pamiršęs kad vėlai. Pavyko sapnų polėkiu nublokšti.

Net ir tamsoj, atmink, yra šviesa. Tu – jos, beribės, nerimo tąsa.

Štai koks laukia uždavinys! Mes esame padėtyje, kurioje tik patys galime sau padėti. Kompromisai atneša nelengvą pataisomą žalą tikslui, kurio siekiame.

Aš tikiu jaunomis širdimis. Jų karštis ištirpdys ledus ir atvers kelius pergalei".

1987.XII.28

Šv. Tėvo žodis lietuviškai

Jonas-Paulius II priėmė audiencijoje lietuvių, dalyvavusių arkivyskupo A. Bačkio šventinimo iškilmėse

1988 m. spalio 6 d. Šv. Tėvas priėmė audiencijoje J. E. arkiv. Audrij Bačkį, titulinį Metos arkivyskupą, prancūzų Olandiją, jo įšventinimo vyskupo progą kartu su tėvais, lietuvių vyskupais, arkivyskupo giminačiais ir draugais. Jonas-Paulius II to progą pasakė kalbą itališkai.

Savo kalboje Šv. Tėvas pirmiausia apibūdino arkiv. A. Bačkio asmenį, jo įšventinimą vyskupu ir jo tarnybą Bažnyčiai. Po to jis paminėjo vysk. J. Steponavičių, daug metų kentėjusį, vysk. J. Preikšą, atstovaujantį Lietuvos vyskupų konferencijai, ir jo asmenį Lietuvą visuomet esančią jo mintyse. Toliau jis paminėjo vysk. P. Baltakį, kuris rūpinasi dvasiniais lietuvių išeivį reikalais, ir jo primtakūną vysk. A. Deksnį. Paminėjo taip pat ir lietuvių katalikų mokslo akademijos narius, dalyvaujančius jos suvažiavime Romoje ir čia esančius, įvertindamas

lietuvių ištikimybę Kristui ir Bažnyčiai. Po to Šv. Tėvas nuširdžiai pasveikino arkiv. A. Bačkio draugus, atvykusius iš įvairių kraštų dalyvauti jo šventinime vyskupu ir išvyktiems naujoms pareigoms apaštališkuoju nuncijum į Olandiją. Savo kalbos gale Šv. Tėvas išskėlė arkiv. A. Bačkio vyskupiškąjį motį "Sub Tuum praesidium," kaip jo atsidavimą Marijos globali ir maldavimą jos pagalbos savo misijai.

Šv. Tėvas savo kalbą baigė lietuviškai:

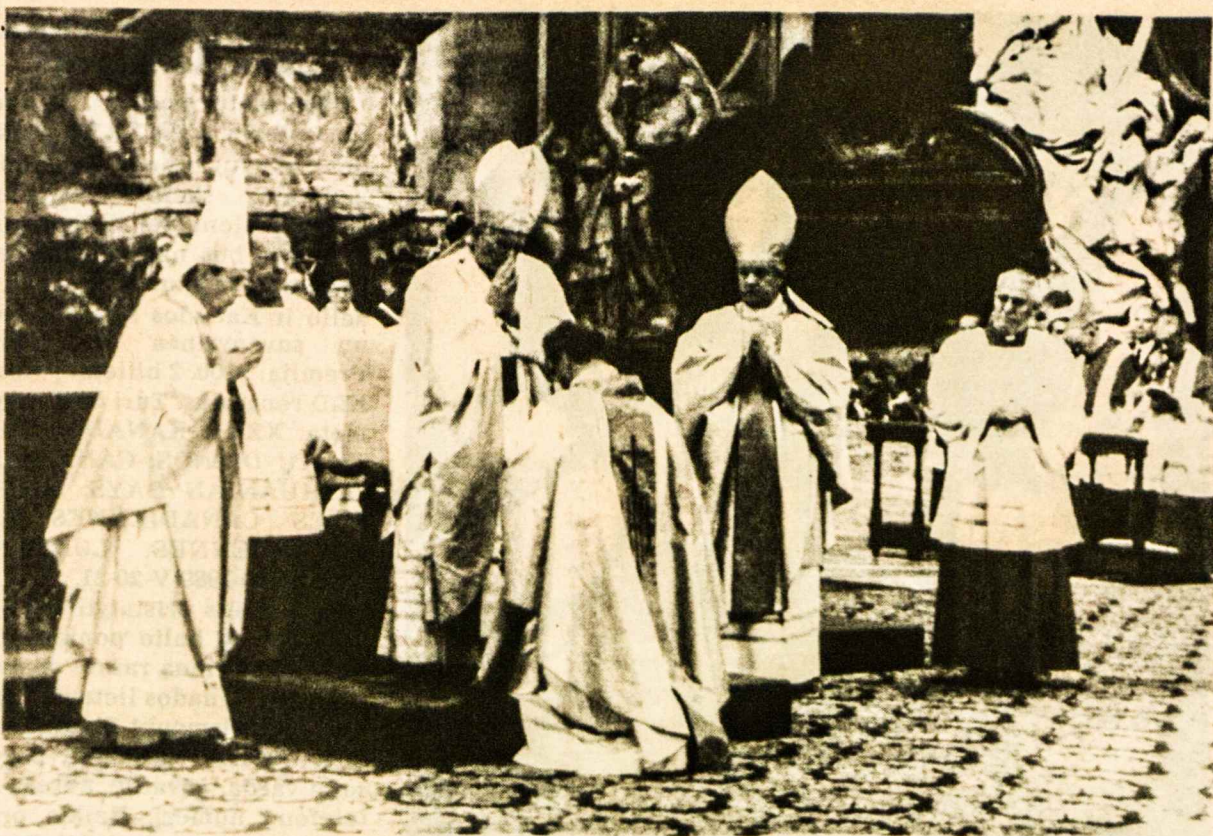
"Gailestingumo Motina, šiuo meilingu vardu garbinama Aušros Vartuose Vilniuje! Pažvelk į šį savo sūnų, Tau patikintą naujas savo pareigas, į kurias jį šaukia Bažnyčia: apšviešk jį, palaikyk jį, išmelsk jam gausių Dievo malonių.

Gailestingumo Motina! Laimink ir stiprink Monsinjoro Bačkio tėvą ir motiną, jo giminačius ir draugus.

Gailestingumo Motina! Su meile pažvelk į tą tautą, kurios sūnumi yra Monsinjoras Bačkis, palaimink prieš šešis šimtmečius Lietuvoje šaknis įleidusią Bažnyčią, palaimink jos Ganytojus ir padėk, kad ji ir toliau, kaip praeityje, visada būtų tauri ir ištikima!

Telydi jus mano apaštališkasis palaiminimas."

(Paimta iš "L'Osservatore Romano" 1988.X.7, kur ištiesai kalba buvo išspausdinta.)

Prel. AUDRYS BAČKIS klūpo prieš Šv. Tėvą, kuris jį konsekrovo vyskupu ir paskyrė prancūzų Olandijai

Patenkintas vergas - laisvės priešas

JUOZAS ŽYGAS

Ši paprasta taisyklė labai seniai žinoma, tad įvairūs tirtonai bent vergų prižiūrėtojams (kurie irgi būdavo iš vergų tarpo parinkti) didesnį kaušą košes įkresdavo. Visuomet buvo tokių, kurie už košes ar lešių sriubos kaušą pardavdavo laisvę, draugus, tėvynę ir net save. Romos imperatoriai žiūrėjo, kad gladiatorių prižiūrėtojai ir jų instruktoriai patenkinti būtų. Čirke minia kraujo ir žaidynių laukė.

Įvairūs sultonai, šachai ir pašos savo haremu eunuchus stengėsi socialiai laikyti. Teko skaityti, kad Pekine prie "Draudžiamąjo miesto" (imperatoriaus būstinės) buvo eunuchų rekrutų punktas. Sakoma, kad kandidatų niekuomet netrukdavo, vis už pilnesnį kaušą.

Dabar okupuotoje Lietuvoje vyksta dideli įvykiai, kurių mes nepajėgiame pilnai suprasti. Įvykiai greičiau vyksta, negu spėjame juos paskelbti. Ką vakar rašėme, tai šandien jau pasenę ir žinios jau pavėluotos. Tarybiniai tvarkos prižiūrėtojai – partiniai eunuchai ir "Tiesos" rašeivos visai iš klumpių išverstos. Harremo sienos griūna, vartai atsidaro ir minia džiūgiauja. Ką darys vargšas eunuchas – kai nebebus haremo? Didelė jų dalis buvo visai nepasirengę, ir įvykiai juos užklupo visai netikėtai. Tad galima jų išgąstį suprasti.

Kai Amerikoje lankėsi Vilniaus jaunimo teatras, jiems surengtame priėmime Kultūros židinyje, Niujorke, pradedant programai, buvo sugiedotas Tautos himnas. Tai po to vienas iš čia rezidavusių agentų ir tvarkos prižiūrėtojų jiems pasakė: "O vistik Lietuvoje tebėra tarybų valdžia". Teatrui lankantis Čikagoje, ir Jaunimo centre surengtame priėmimo-koncerte, prieš programą taip pat buvo sugiedotas Tautos himnas. Tas pat "tvarkos prižiūrėtojas", dalyvavęs ir Čikagoje, jau jiems nieko nebesakė. Nors arčiau jo buvusiųjų žodžiais,

jis pats himno negiedojęs. Ta tema pakalbėjus su Vilniaus teatralais, jų žodžiais "žmogus Lietuvoje ilgesnį laiko tarpą nebuvo, tad nežino, kokie vėjai pučia". Be to, tas vėjų krypties pasikeitimas tiems, kurie prisitaikė, yra labai nemalonus.

Liepos 9 d. Vingio parke vykusių demonstracijos sudrebus daugelio kinkas. Mūsų didžiojo dainiaus Maironio žodžiais "nebeužtvenksi upės bėgimo..." Visa tai teko matyti vaizdajuostoje, kai buvo rodoma Jaunimo centre, Čikagoje. Vaizdas didingas – jūra žmonių ir būrelių tai po dvidešimtį ar trisdešimtį vis ateina su vėliavomis ir plakatais. Viduryje estrados dominuoja didžiulie Gedimino stulpai. Jokių tarybinių dzinguliukų.

Tvarka pavyzdinga be policijos, be stumdymosi. Vis jauni žmonės, jauni veidai. Tai vis tie, kurie, poeto Sigito Gedos žodžiais, "užaugę šešono paunksmėje". Atrodo tie, kurie išgyvenę Stalino terorą, vis nedrįsta. Kas iš pragaros išėjęs, tai neboroni ir jį grįžti. Žinoma, kai demokratėjimo procesas eina iš apačios, o ne iš viršaus, tai dar visko gali būti. Reikia tikėti, kad toks stalinizmas, koks buvo, jau negali grįžti. Buvo plakatai su reikalavimais teisių tautinei vėliavai ir lietuvių kalbai. Matėsi plakatai su tokiais įrašais: "Songaila tautos gėda", "Apvalykime sąžinę ir upes", "Valstybingumą Lietuvai", "Tautos stiprybė – vienybėje", "Gražinkit bažnyčias ir Katedrą tikintiesiems", "Šalin funkcionierių privilegijos" ir daugelis kitų plakatai, kuriuos buvo sunkiau išskaityti. Taip pat matėsi ir keletas Vyčių ir Vyčio kryžių. Netenka abejoti, kad prisitaikėli ir funkcionierių kinkos sudrebėjo. Iki šiol nebuvo galima apie jų privilegijas kalbėti, o dabar net reikalaujama jas panaikinti.

Toms demonstracijoms vadovavo rašyt. Vyta. Petkevičius. Šias eilutes rašančiam teko su juo susipažinti, kai prieš keletą metų jis lankėsi Čikagoje. Tuomet pusiau slapta buvo surengtas su juo susitikimas Jaunimo centro kavinėje, Čikagoje. Reklamos buvo vengiama, kadangi keletą mėnesių prieš tai lankėsi keturi okupuotos Lietuvos rašytojai, kurie grupės rėksnių buvo pasitiktį su plakatais ir iškeltais kumščiais. Be to, prieš keletą dienų buvo susitikimas su rašyt. S. T. Kondrotu, kuris paliko nemalonų kartėlį. Kur dabar yra tie rėksniai? O Vyta. Petkevičius ir rašytojai vadovauja sąjūdžiui, kuris užtvindė Vingio parką ir sudrebino prisitaikėlių klia.

Savaime aišku, tokioje minioje buvo ir gausybė KGB-istų, tačiau jie nedrįso savo nagų parodyti. Gal kuomet jie dar parodytų. Tie, kurie turėjo privilegijas, nenori jų išsižadėti. Kurie gyvena specialiuose rajonuose (pasislėpę nuo liaudies akių), turi "dachas", valdžius automobilius su šoferiais ir jų žmonos nestovi eilėse prie krautuvų

joms nereikia stovėti – kadangi joms yra specialios krautuvės). Tai vis ne eilinė liaudis, bet "lygesni iš lygiųjų", jie ir yra tie "patenkinti vergai...", jie ir yra tie, kurie priešinasi "persitvarkymui". Jų supratimu, viskas yra jau labai gerai sutvarkyta... tik liaudis turėtų kiek sunkiau padirbėti. Šia linkme bandė kalbėti partijos pareigūnas Algirdas Brazauskas. Jo žodžiais, "mūsų respublika daugiau suvartojanti, negu pagaminanti". Minia, tai išgirdusi, jį nušvilpė. Jis dar bandė kalbėti, kad jis gali tai paremti statistika, bet Vyta. Petkevičius paėmė nuo jo mikrofoną.

Jam gal net nežinoma, kad Lietuvos liaudis ne tik sunkiai dirba, bet ir naudoja "priešakinę techniką". Lietuvos kolchozams pavyko sukryžiuoti karvę su šimtakoju ir išauginti šimtakoję karvę. Gal sakysite, kad tai nesąmonė. Visai ne nesąmonė! Kodėl krautuvės tėra tik karvių kojos? Iš kur būtų tos kojos, jeigu karvė tik keturias kojas turėtų? Arba labai daug tų karvių skerdenos ir "plačiąją tėvynę" iškeliauja, o tik kojos lieka Lietuvoje. Žinoma, Brazauskas, Songaila ir jį jos panašūs to gal net nežino, kadangi jiems yra specialios krautuvės.

Tie, kurie nenori nustoti turimų pozicijų, bando rankas nusiplauti, visą kaltę suversdami Stalinui, o jis jau nebegyvas ir iš mauzoliejaus į patvorį išmestas. Vienas jis milijonų neiššūdė, jam padėjo "partija neklaidingoji" ir "čekas", kuri ir šandien tebėra visagalė, nors ir po kitu vardu pasislėpusi. Prieš "čeką" nublanksta komunistų dažnai minimos inkvizicijos. Prie "čekos" nei "gestapas", nei SS neprilygo. Tačiau viršūnėse esantieji dar neišdrįsta nei partijos, nei "čekos" paliesti, reikiama, režimo pagrindai neliečiami.

Pajutę braškėjimą, prisitaikėliai suglaudžia gretas ir stipdina pozicijas. Vienas iš jų mums jau gerai žinomas L. Šepetys, komunistų tarnas ir (Nukelta į 9-tą psl.)

Politinis realizmas

Kaip vertinti pasikeitimus Sovietų Sąjungoje

DR. JONAS KUNCA

Kad lietuvių tautos bendros pastangos išlaisvinti savo kraštą atneštų kuo našesnių vaisių, privalom objektyviai įvertinti esančią padėtį ir ją tinkamai išnaudoti. Nežiūrint sentimentalizmo pagundų mūsų veikla neturi nuklysti nuo gana siauro politinio realizmo kelio, kurio kryptis priklauso nuo besikeičiančių sąlygų užimtam krašte ir laisvame pasaulyje. Pirmiausiai verta pažvelgti į kiek pasikeitusią Sovietų Sąjungos vidaus padėtį. "Glasnost ir perestroika" nereiškia jokio atsisakymo nuo Maskvos imperializmo, komunistų partijos diktatūros nei nuo pasaulinės revoliucijos siekimo. Priešingai, tai yra mėginimas gelbėti imperiją ir partiją nuo iširimo. Kad Gorbačiovas pasirinko to pasiekti su pagalba ekonominė reformų ir kartu laisvės suvaržymo sušvelninimu, yra ne jo demokratiškumo ženklas. Maskva neturėjo ir neturi kitos išeities. Visi komunistinės sistemos bandymai, įskaitant jėgą ir terorą, paversti Markso-Lenino sapną tikrove ne tik nedavė teigiamų vaisių, bet privadė imperiją prie katastrofos bedugnės kranto. Norint išgelbėti imperiją ir pačią nomenklatūrą, reikėjo griebtis šį kartą ne komunistinių, bet kapitalistinių metodų, jų tarpe privačios iniciatyvos ir laisvės kritikuoti sovietines ydas. Turėjo būti sustabdytos ir apsiginklavimo lenktynės, nes joms pritrūko pinigų ir modernios technologijos.

Maskvos laimėjimas

Reikia pripažinti, kad Gorbačiovas sugebėjo paversti sovietinės sistemos bankrotą ir Maskvos politinį ir net militarinį laimėjimą. Jis įtikino Vashingtoną, kad rusai sutinka sumažinti atominis ginklus Europoj pasaulinės taikos labui. Daug kas nepastebėjo, kad po amerikiečių-rusų atominų raketų atitraukimo iš Vakarų Europos, sovietai liko su 2 1/2 karto stipresnėmis konvencionalinėm karų jėgom ir atsikratė nuo "Cruise ir Pershing II" amerikoniškų raketų, kurios buvo V. Europos saugumo garantija. Maskva sutiko ir su militarinį įrengimų kontrole. Kodėl ne, jei šiuo momentu vis vien neišgali tęsti apsiginklavimo lenktynių. Dirva artimesniam bendradarbiavimui jau paruošta. O rusų pasitraukimas iš Afganistano galutinai įtikino dar abejojančius, kad Sovietų Sąjunga esą jau nustojė buvus agresyvią imperiją ir rimtai ieško taikaus bendradarbiavimo su Vakarais.

Vienintelis kelias išsigelbėti

Besidžiaugdami kapitalistai pamiršo savęs paklausti, kodėl sovietai nepasitraukia ir iš kitų kraštų, kaip Lenkija ir Švedija ir t.t.? O apie Pabaltijį, tai niekas nedrįsta nei užsiminti jau iš mandagumo, kad neužgauti taikaus Gorbačiovo ir jam nepakenkti, nes tada

ateitų stalinistai. Mažai kas žino, kad Gorbačiovas yra daugiau politinis papuošalas, kurio paskirtis išgauti iš Vakarų kuo daugiau nuolaidų ir paramos. Jo užnagary yra tikrieji šeiminkai: kariuomenės ir KGB vadai, kurie irgi gerai žino, kad reformos yra neišvengiamas dalykas ir vienintelis kelias ne tik išgelbėti imperiją, bet ir, su Vakarų pagalba, išlaikyti sovietų karinės jėgos persvarą. Ginčai eina tik apie tų pakeitimų formą, bet ne apie jas pačias. Tų kivių reiksmė galėtų būti tyčiom išpūsta, kad sugundyti Vakarų greičiau padaryti Gorbačioviui politines ir ekonomines nuolaidas.

Apie laisvės ar didesnio savarankiškumo suteikimą Lietuvai ir kitiem pavergtiem kraštam Maskva dar negalvoja. Pavergtų protestai toleruojami tik tol, kol jie nesudaro pavojaus imperijos integracijai. Kai baltieji protestuose pradėjo dalyvauti šimtatūkstantinės minios, tuoj buvo išleistas parėdymas juos pažaboti, nustatant dalyviams ir, ypač organizatoriam, aštrias bausmes.

Baltiečiai išskirti

Kalbant apie Sovietų Sąjungos vidaus padėtį, reikia nepamiršti ir Vakarų. Jie, pamiršę netolimą praeitį, galėtų vėl patikėti gražiam Gorbačiovo žodžiam ir prikelti suklupusį savo priešą teikdami jam besąlyginę paramą, o patys atsilikti kariniams pasiruošime. Yra nemalonių dalykų Vakaruose, liečiančių tiesiogiai mūsų kraštą. Baltijos valstybės, nežiūrint dažnų pareigūnų pasisakymų, kad vakariečiai nepripažįsta mūsų kraštų okupacijos, nėra įtrauktos į Rytų-Vakarų pasitarimų dienotvarkę. Tai blogas ženklas, vertas mūsų veiksnių susirūpinimo. Reikėtų kalbėtis su Bush, kuris greičiausiai laimės rinkimus, jau dabar apie šį opų klausimą. Vėliau prie jo prieiti bus žymiai sunkiau.

Okupuotos Lietuvos protestai nuskamba per pasaulį. Tuo jie labai naudingi. Visgi reikia suprasti, kad patys reikalavimai turi prisitaikyti prie momento aplinkybių. Dabar laikas reikalauti rusinimo sustabdymo, ekonominio savarankiškumo, tikros istorijos mokymo, Ignalinos stoties tarptautinės komisijos inspekcijos, gamtos teršimo sustabdymo, laisvo turizmo į, ir iš Lietuvos, religijos laisvės. Yra momentas reikalauti ir kiek galima įgyvendinti tuos reikalavimus kiek galint greičiau.

Kol kas dar ne laikas išeiti į gatves reikalauoti visiškos laisvės pavergtam kraštui, nes tai tik šauktų Maskvos represijas ir demonstracijų uždraudimą, o gal ir terorą. Neužilgo, reikia tikėtis, ateis laikas ir šitokio reikalavimo statymui. Kad kuo ilgiau užsitęstų dabartinis politinis atodėris ok. Lietuvoj, mūsų tauta, ypač judėjimo vadai, turi šaltai apgalvoti, kokie žingsniai yra naudingiausi tam tikru besikeičiančios padėties momentu.

Grupė latvių studentų, aplankiusių pagarsėjusį Kryžių kalną Jurgaičiuose prie Meškių, netoli Šiaulių

UŽSAKYMAI PRIMAMI DABAR!

Dabar jūs galite gauti iš Environment Ontario bendros informacijos leidinių sąrašą anglų ir prancūzų kalbomis. Šie leidiniai suteikia žinias apie pagrindinius aplinkos apsaugos klausimus ir ministerijos programas. Juos galima gauti nemokamai.

Užsakyti, rašykite šiuo adresu:

Publications Catalogue
Ministry of the Environment
Public Information Centre
135 St. Clair Avenue West
Toronto, Ontario M4V 1P5

NAME: _____

ADDRESS: _____

CITY: _____

PROV: _____

POSTAL CODE: _____

TELEPHONE: _____

Environment
Ontario
Jim Bradley, Minister

“Santaros-Šviesos” suvažiavime rugsėjo 8-11 d.d. Taboro Farmoje dalyvavę svečiai iš Lietuvos: aktorius REGIMANTAS ADOMAITIS (kairėje), poetas SIGITAS GEDA ir geografas prof. ČESLOVAS KUDABA

Pokalbis “Santaros-Šviesos” suvažiavime

SNAIGĖ ŠILEIKIENĖ

Suvažiavimas įvyko rugsėjo 8-11 d.d. Tabor farmoje, Sodas, Mičigano valstijoje. Jame dalyvavo iš Lietuvos poetas Sigitas Geda, aktorius Regimantas Adomaitis, geografas Česlovas Kudaba, “Gimtojo krašto” redaktorius Algimantas Čekuolis. Buvo suruoštas pokalbis, kuriam pirmininkavo Zenonas Rekašius. Šio pokalbio ištraukos:

Rekašius — Kai pernai kvietėme jus į suvažiavimą, niekas net nesapnavo, kad bus toks dalykas kaip Lietuvos persitvarkymo sąjūdis. Dabar turime svečius, kurie yra ne tik Persitvarkymo sąjūdžio dalyviai, bet ir iniciatyvinės grupės, t. y. Sąjūdžio tarybos nariai. Kas gi yra Persitvarkymo sąjūdis?

Geda — Aš įkirtau į Sąjūdį kaip musė į barščius, nes birželio mėn. buvau Vakarų Berlyne ir tik iš vokiškų laikraščių sužinojau apie pirmuosius mitingus. Mes jau įpratome, kad mūsų spauda meluoja. Mums visados sakydavo, kad ir pasaulio spauda meluoja. Bet vokiečių spauda nemelavo nieko. Kai perskaičiau “Die Zeit”, savaitraštį, kad prie katedros buvo jūra lietuviškų trišpalvių, tai kaip kunigas Svarinskas išvykdamas į Vakarų Vokietiją sakė: “Aš kaip tas senas kavalerijos arklys — vos tik išgirstu karo muziką, pradėdu karpyti ausimis”. Aš tuoj pat panorau važiuoti namo.

Sąjūdis yra pati tauta. Ir tautai Sąjūdis priklauso. Kadangi visi čia susirinkę esame lietuviai, tai jūs irgi esate Sąjūdis. Yra praėjęs šimtmetis nuo Kudirkos laikų, 50 metų nuo Lietuvos nepriklausomybės, yra vartojami kiti terminai, bet turinys tas pats. Jeigu Sąjūdžio programoje randate žodį “suverenitetas”, tai yra ta pati “nepriklausomybė”. Jeigu naudojate žodį “sąjūdis”, tai yra tas pats “atgimimas”.

Kudaba — Sąjūdis yra mūsų tautos sąmonė ir sąžinė... pabudusi, laukusi, tikėjusi... viltis... Sąjūdžio genesė. Rašytojų sąjunga buvo pati pagrindinė gija, pati pagrindinė vaga. Mūsų rašytojai buvo ir priekyje, ir drąsiausi. Visi labiausiai tikėjome rašytojais.

Adomaitis — Nesu joks politikas, joks visuomenės veikėjas. Nežinau kas yra Sąjūdis, kaip jį apibūdinti, kaip jį pavadinti. Aš tik nenorėčiau sutikti su mintimi, kad tai įvyko staiga. Ne staiga. Seniai tai vyko, kaupėsi, dešimtmečiais kaupėsi visa ši energija, kuri galbūt tiksliai staiga pratrūko. O aš esu įsitikinęs, kad ir Sigitui Gedai ir prof. Kudabai nereikėjo jokio persitvarkymo, jokio pasikeitimo. Jie seniai galvojo tai, ką jie dabar galvoja. Tiksliai, jūs puikiai žinoite, kad mūsų gyvenime egzistavo ir ilgai egzistavo, ir dar egzistuoja — baimė.

Kas yra Sąjūdis? Aš gal esu realistas ir žiūriu visai paprastai. Aš turiu tris sūnus: Mindaugą, Gediminą ir Vytautą. Noriu, kad jie gyventų kitaip, negu mes; kalbėtų lietuviškai, ir kad ši galimybė jiems būtų garantuota. Noriu, kad jie savo jėgas — dvasines ir

fizines semtųsi iš tos žemės, kurioje gyvena, kurioje gyvena mūsų tėvai, proseneliai. Noriu kad jie kvėpuotų grynu oru, gertų neužterštą, neužnuodytą vandenį, nebūtų radiacijos apkrėsti ir dar daug, daug dalykų aš noriu savo vaikams... Todėl net jeigu ir nebūčiau išrinktas į iniciatyvinę grupę, aš visvien priklausčiau Sąjūdžiui ir visom savo galiom jam padėčiau.

Rekašius — Koks yra skirtumas tarp Lietuvos laisvės lygos ir Sąjūdžio?

Geda — Lyga egzistavo pogrindy. Dalis jų sėdėjo kalėjime — vieni buvo paleisti, kiti tebesėdė. Kiek aš suprantu Laisvės lygą yra nedaug žmonių, labai suvargusių, sėdėjusių kalėjime, kovojusių labai sunkiom sąlygom, sekamų valstybės saugumo. Jų yra labai nedėkinga pozicija.

Labai gerbiu tuos žmones, kurie dar prieš Sąjūdį vedė sunkią kovą. Morališkai jiems priklauso labai daug.

Kudaba — Sąjūdis yra legalus ir plataus kelio... Lygai priklauso labai pasisventę žmonės.

Adomaitis — Nesu gerai supažinęs su Lygos veikimu, bet man atrodo, kad tiksliai yra visiškai tie patys, tiksliai keliai truputį skiriasi. Reikia rinktis šiuo momentu parankiausias priemones.

Geda — Lietuvos laisvės lyga turbūt labiau susirūpinusi politine programa, o Sąjūdis turi bent 6 arba 7 programas, kas yra labai svarbu. Pvz. ekologinė programa yra pirminės reikšmės. Jeigu nėra sprendžiamos Lietuvos ekologinės problemos, tai visos kitos problemos netenka prasmės. Netenka prasmės ir mano poezija, nes nebus jai kam skaityti.

Adomaitis — Sąjūdis turbūt pradžia gavo ne Lietuvoje, bet Estijoje. Ten prasidėjo nuo kurybinių sąjungų. Buvo dailininkų, rašytojų, teatrolių, kompozitorių ir kitų suvažiavimas, kuriame nutarė reikalauti, kad estai turi teisę savarankiškai spręsti visus savo klausimus.

Geda — Kažkas iš iniciatyvinės grupės suformulavo: “Kokia gali būti kalba apie suverenitetą, kol nėra suverenaus žmogaus”. Suverenų žmogų gali būti tik tada, kada bus sukurta juridinė valstybė. Vienas iš pirmųjų Sąjūdžio uždavinių — sukurti juridiškai patikimą valstybę.

Kudaba — Sąjūdis palietė ekologiją pačia plačiausia prasme: ekologija kultūrinėje srityje, ekologija gamtoje.

Rekašius — Kaip įsivaizduojate konstitucijos pakeitimą?

Geda — Rugsėjo 23 d. mitinge Vilniuje iškelta idėja parašyti Lietuvai naują konstituciją, nes visos patalos tas pats, kaip lopyti rūbą: lopas ant lopo, o lopo skylė.

Kai politbiuro narys Jakovlevas lankėsi Lietuvoje, buvo iškelta labai įdomi idėja. Ką reiškia decentralizacija? Respublikoms bus leista eiti skirtingais keliais. Liks bendros ginkluotos pajėgos ir užsienio politika.

Rekašius — Ką Sąjūdis yra konkrečiai atsiekęs?

Kudaba — Iškeltos trispalvės vėliavos, tai yra didelis laimėjimas, didelė garantija. Mane studentai klausia: “Ką mes turėtume dabar daryti po tom vėliavom?” Mano atsakymas: “Svarbiausia mokytis lietuvių kalbos, perjausti ją, perprasti”. Pažinkime Donelaitį, Vydūną, Daukantą. Tai kultūrinė, dvasinė, atgimimo piliigrimystė. Kalba... kalba pirmiausia. Teritorinė tėvynė dar ne viskas, dvasinė tėvynė turi būti stipriausia, o be vėliavų iškelimo čia nieko nepradėsi.

Rekašius — Vien inteligentijos Sąjūdžiui neužteks. Reikės rasti atramos platesniuose gyventojų sluoksniuose.

Geda — Be jokios abejonės. Kai buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė, tai žmonės verkė iš džiaugsmo, bučiavo žemę, pergyveno ekstazę. O po to prasidėjo konkretus darbas ir Lietuva jau 1927 metais buvo sutvarkiusi savo ūkį, turėjo antrą po šveicarų stipriausią pasaulį valūtą. Turėjo kariuomenę ir panašiai. Bet viskas prasidėjo nuo vėliavų iškelimo. Ir šia mobilizuojančią tautinio jausmo jėgą labai gerai supranta ir Gorbaciovas. Nėra kitos jėgos, kuri išjudintų iš šio baisaus nuopuolio, į kurį buvo įkliuvusi visa ši didelė imperija. Tai yra milžiniška jėga, kuri kasdienybę gali sutvarkyti labai greitai.

Rekašius — Kokie pavojai šiuo metu gresia Sąjūdžiui?

Geda — Jeigu nebus pavojaus iš Maskvos, tada lieka ką yra suformavęs kun. Svarinskas — fizinis ir dvasinis prisikėlimas; Lietuvoj turi atgimti tikėjimas. Mes užaugom šėtono pakuose, tai visos kitos problemos netenka prasmės. Netenka prasmės ir mano poezija, jei įsiliepsnotų varžybos dėl valdžios vairo.

Rekašius — Kviečiu Algimantą Čekuolį pasisakyti.

Čekuolis — Norėčiau papildyti tik dėl vieno dalyko — jūsų, išeivių, pagalbos. Mano manymu, reikia nepersistengti su jokia materialine pagalba, kad mūsų neapkalintų, jog mus maitina “imperialistiški šaltiniai”. Yra kita labai svarbi mums pagalba sritis. Tai spauda ir televizija Amerikoje ir aplamai Vakaruose. Čia jau nėra ribų. Juo daugiau bus pagarsinta, juo labiau mes būsim krašte stipresni ir bus sunkiau mus įveikti.

Rekašius — Ką Sąjūdis konkrečiai yra padaręs?

Čekuolis — Sąjūdis gimė birželio 3 d. Jis išliko gyvas, tai jau yra pasiekimas. Antra, Sąjūdis rado dialogą su partija ir valdžia. Trečia, Sąjūdis yra legalizuotas. Vėliava, Gedimino stulpai, Tautos himnas yra jau realūs dalykai, už kuriuos prieš 3 metus žmonės buvo sodinami į kalėjimus. Tai vis laimėjimai per tris mėnesius. Bet tai tik pradžia. Kai paskelbėm boikotą “Tiesai”, atsiųsdino Laurinčiuką ir prėdo dar išejo iš žurnalų sąjungos pirmininko pareigų. Jau išėjus, “Tiesa” pradėjo spausdinti gen. Raštikio atsiminimus. Rusų kalba nebus dėstoma vaikų darželiuose, I, II, ir III vidurinės mokyklos klasėse. Ar galima norėti daugiau iš 3 mėnesių vaikučio?

Paminėtas “Varpo” šimtmetis

KAZYS MILERIS

Neteko girdėti, kad kur kitur būtų buvus paminėta ši svarbi mūsų tautinė sukaktis. Bet Toronto Lietuvių namų kultūrinė komisija kartu su Kanados liet. žurnalistų sąjunga tokį minėjimą surengė. Minėjimas įvyko spalio 9 d. Toronto Lietuvių namuose. Tą sekmadienio popietę 3 val. į minėjimą priėjo pilna liet. namų Gedimino menė. Minėjimui buvo parūpinta gana plati ir įdomi programa. Paskaitininku buvo pasikviestas iš Čikagos dabar ten leidžiamo “Varpo” redaktorius A. Kučys, deklamuoti dr. V. Kudirkos poezijai buvo paprašytos dvi deklimatorės — A. Totoraitienė ir A. Nakrošienė, ištraukoms iš sukaktuvinio “Varpo” skaityti buvo išraiskia tarsena jaunosios kartos skaitovas K. Budrevičius, o muzikinei programos daliai — pianistė L. Paulauskaitė-Kanovičienė ir solistai V. Verikaitis su R. Strimaitiu.

Minėjimas prasidėjo su A. Totoraitienės deklamacija “Varpas” eilėrašcio, kur dr. V. Kudirka savo pradeto leisti laikraščio pirmajame numery šaukė į savo tautą, kad “kelkite, kelkite...” Toronto Prisikėlimo parap. klebonas kun. A. Simanavičius, OFM, perskaitė invokaciją, ir Kanados liet. žurnalistų sąjungos dabar pirmininko pareigas einantis Step. Varanka supažindino publiką su paskaiti-

ninku, dabartiniu “Varpo” redaktorium A. Kučiu. Paskaitininko pasirinkta tema buvo “Šimtmetis kovų už tautos laisvę ir gerovę”.

Savo suglaustoj kalboj paskaitininkas nusivedė klausytojus į Lietuvą prieš 100 metų. Jis parodė, kad tragiška mūsų tautos istorija vis ta pati ir besikartojanti. Ji kartojasi, bet įgaudama vis kitokį tragišką pobūdį. Tikrasis mūsų priešas vis tebėra tas pats — rusas, anais laikais carinis, o šiandien bolševikinis. Paskaitininkas davė daug gyvų ir dabar aktualių ištraukų iš anų laikų raštijos, priedamas ir prie “Varpo” laikraščio bei varpininkų sąjūdžio patio pradininko dr. V. Kudirkos. Varpininkų užuomazga prasidėjo 1888 metų vasarą, pas P. Kriaučiūną suvažiavus iš Maskvos ir Varšuvos būriui susipratusių lietuvių aptarti išleidimą pasaulietiško laikraščio. Į tą varpininkų sąjūdį tada atėjo visi demokratiškai liberališko nusistatymo lietuviai. Ir jie nepaprastai daug prisidėjo prie lietuvių tautos laisvės ir nepriklausomybės siekimo. “Varpo” laikraštis ir visa varpininkų veikla buvo glaudžiai susijusi su mūsų tautos himno autorium. Įdomi asmenybė yra buvęs tas tų laikų Varšuvos universiteto medicinos fakulteto lietuvišku mileliu dėvintis studentas, o paskum Naumiesčio miestelio daktaras Vincas

Toronto Maironio mokyklos auklėtinės LYDIJA PRANAITYTĖ ir JUDITA AMBROZAITYTĖ atlieka klasės darbą Nuotr. P. Pranaicio

Kudirka. Tai daugybės talentų žmogus ir įžvalus tautos pranašas, ir švietėjas, kuris moko organizuoti, įkvėpti, padrašinti ir iš bailių pasijuokti. Savo kalboj paskaitininkas taip pat istoriškai išvedė ir kitų mūsų pirmųjų laikraščių pasirodymą bei lietuvių politinių partijų susiformavimą. Pagrindinė varpininkų politinė partija nepriklausomaj Lietuvoje buvo Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga, kuri su prezidentu dr. K. Griniu demokratiškais pagrindais trumpą laiką valdė kraštą. Užbaigdamas paskaitininkas paragino užsisakyti Čikagoje dabar išleidžiamo istorinio “Varpo” laikraščio visus komplektus.

Po trumpos pertraukos sekė mininė programos dalis. O ji buvo įvairi ir turtinga. Čia pasirodė deklimatorės su dr. V. Kudirkos eilėrašciais. A. Nakrošienė artistiška padeklamavo “Ne tas yra didis” ir “Maniesiems”, o A. Totoraitienė irgi su didele menine išraiška perdavė “Labora” eilėrašcio mintį. Pianistė L. Paulauskaitė-Kanovičienė virtuosiškai paskambino M. K. Čiurlionio preliūdų. Solistai V. Verikaitis ir R. Strimaitis per kelis išėjimus solo ir duetu padainavo lietuvių kompozitorių dainų ir operų ištraukų iš P. Tositi, G. Verdi ir G. Bizet kūrybos.

“Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda”

The Loughheed & Barnard
Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Augame kartu, vieni šalia kitų

Kanados turtas yra žmonės. Mes savo gyvybę brandiname vienybės, darnos ir lygybės dvasioje.

Mūsų daugiakultūrinis įstatymas įpareigoja vyriausybę kovoti su visomis neigiamo rasinio nusistatymo bei diskriminacijos apraiškomis.

Šis įstatymas skleidžia tą dvasią visame krašte, teikdamas garbingą palikimą ateinančioms kartoms,

Augame kartu, vieni šalia kitų.

● Please send me information about the world's first Multiculturalism Act and a copy of the proclamation suitable for framing. ●

● LANGUAGE PREFERENCE: ☐ English ☐ French ●

● Please print clearly: ●

● NAME: _____ ●

● ADDRESS: _____ ●

● CITY: _____ ●

● PROV: _____ POSTAL CODE: _____ ●

● Mail to: Canadian Multiculturalism Act
Dept. of the Secretary of State of Canada
Communications Branch
Ottawa, CANADA K1A 0M5 ●

● MBEG-69 ●

Department of the Secretary of State of Canada
Gerry Weiner, Minister of State for Multiculturalism

S cretariat d' tat du Canada
Gerry Weiner, Ministre d' tat au Multiculturalisme

Mokslų metų pradžia

Toronto lietuvių šeštadieninę mokyklą lanko 208 mokiniai

LIUDA ŠILEIKIENĖ

Toronto Maironio mokykla rugsėjo 24 d. pradėjo naujus mokslo metus St. Vincent de Paul mokyklos patalpose. Pamokos vyksta šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v. Mokykloje yra 10 klasių ir du parengiamieji skiriami: jauniausių vaikų nuo 4-rių metų ir vyresnių nuo 5-rių metų.

Pirmą mokyklos dieną vyko naujų mokinių registracija ir mokytojų susipažinimas su tėvais. Reikia džiaugtis, kad mokykla nemažėja, bet kasmet dar keliais mokiniais padidėja. Parengiamose skyriuose yra 46 mokinių, pirmame skyriuje – 28. Iš viso mokykloje yra 208 mokiniai. Tai daugiausia mokiniai tėvų, kurie patys yra baigę Maironio mokyklą.

Ir vėl mokymasis lietuviškai skaityti ir rašyti, aukštesnėse klasėse lietuvių literatūros, susipažinimas su prieškariniais, o taip pat ir išeivijos žymesniaisiais rašytojais. Susipažinimas ir su Lietuvos upėmis, ežerais, žymesniais miestais, Lietuvos garbinga istorija ir šių laikų lietuvių veikla. Kas šeštadienį po pusvalandį bus mokoma dainelių ir giesmių. Maironio mokyklos choras jau yra žinomas ne tik Toronte, bet ir kituose miestuose, net JAV ir lietuvių vietovėse. Jaunesniuose skyriuose tikybą moko seselė Teresė, kuri paruošia vaikučius ir Pirmajai Komunijai.

Gruodžio 11 d., jau įprasta tradicija įvyks Maironio mokyklos eglutė Prisiėlimo parapijos salėje su mokinių paruošta programa. Mokyklos Ka-

lėdų eglutė kasmet kviečia visus Toronto ir apylinkių vaikučius pažūrėti programos, sulaukti atvykstančio Kalėdų senelio, gauti dovanėlių ir taip pat pasivaikinti ir pabendrauti. Kalėdų nuotaikoje yra pastebėta, kad mokyklos eglutėje dalyvauja iki 500 įvairaus amžiaus asmenų. Mokykla, kai yra prašoma, mielai prisideda prie ruošiamų įvairių lietuviškų renginių-minėjimų.

Kitų metų vasario 18 d. įvyks mokyklos Vasario 16 minėjimas. Taip pat tą dieną vyresniųjų klasių mokiniai dalyvaus Lietuvos vėliavos pakėlime Toronto rotušės aikštėje. Mokykla ruošiasi išleisti mokyklos metinį leidinį su klasių ir baigusiu mokinių nuotraukomis bei mokinių rašinėliais.

Prieš 40 metų įvyko pirmosios lietuvių kalbos pamokos Šv. Jono parapijos patalpose. Tą sukaktį norima atšvęsti kaip galima iškilingiau, ir taip pat ta proga bus išleista Maironio mokyklos vaikų chorą įdainuota plokštelė.

Žiebtas lietuviybės žiburėlis prieš 40 metų dar vis tebe liepsnoja, pakurstomas rudėn naujos bangos mokinių. Mūsų jaunimas, sekdamas olimpinuose žaidimuose pavergtos Lietuvos lietuvių laimėjimus, gali džiaugtis, kad jie yra lietuviai, išgarsėję visame pasaulyje.

I mokyklos darbą įsijungė Aldona Biškevičienė ir Laimis Andrusis.

Linkėtina mokyklai darbinę mokslo metų.

Naujas vaikų žodynas

“Editions Renyi Inc.” bendrovė išleido lietuvių kalbos vaizdinį žodyną vaikams, pavadintą “Vaikų žodynas”. Jame yra per 5000 lietuviškų žodžių bei išsireiškimų, per 3100 gražių spalvotų iliustracijų, kurias paruošė penki iš geriausių Kanados iliustratorių.

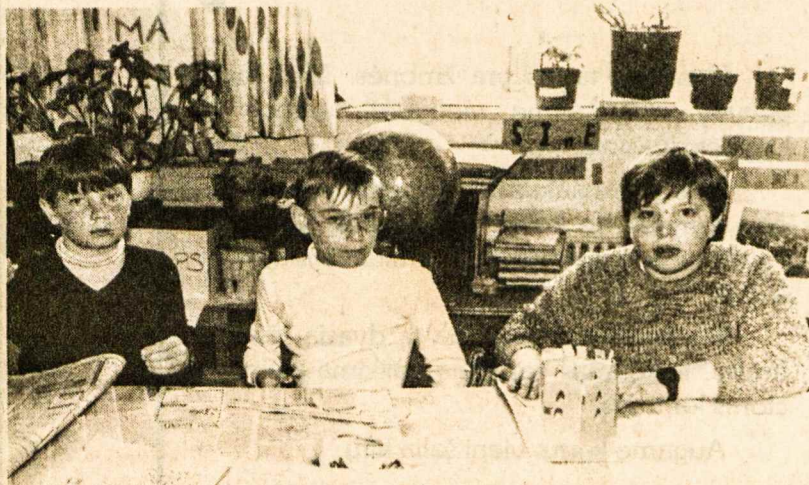
“Vaikų žodynas” yra pirmas iš “Heritage Language Dictionary” serijos, leidžiamas “Editions Renyi Inc.” bendrovės. Žodynas leidžiamas keliomis kalbomis. Šis naujo tipo žodynas pasaulinėje knygų mugėje Frankfurte, V. Vokietijoje spalio 5-12 d.d. buvo pripažintas kaip Kanados sėkmingiausias leidinys tarptautinėje knygų rinkoje. Taip pat Kanados delegacija sėkmingai šį leidinį eksponavo vaikų knygų mugėje Bolonijoje, Italijoje.

“Vaikų žodynas” ypač tinka 6-13 m. vaikams, besimokantiems lietuvių kalbos. Tinka ir anglų kalbos mokymuisi. Norint sumąžinti žodyno išlaidas, jis buvo

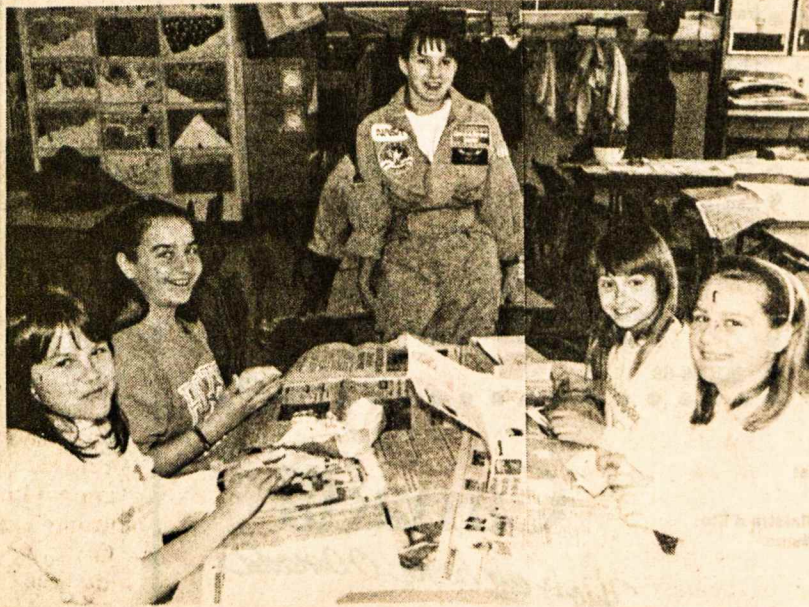
išleistas dar estų, latvių, ukrainiečių ir prancūzų kalbomis. “Vaikų žodyno” pareikalavimas yra didelis, todėl norint jį įsigyti prieš Kalėdas prašoma nedelsiant užsisakyti šiuo adresu: Editions Renyi Inc., 355 Adelaide St. W., Suite 400, Toronto, Ontario M5V 1S2, Canada. Tel. (416) 586-0009.

Žodyno kaina – \$24.95 kanadiškais ir \$19.95 amerikietiškais. Užsakymas paštu, įskaitant siuntimo išlaidas – \$27.45 kan. ir \$21.90 amer. Užsakymų pristatymas užtruks keturias savaites. Žodyną galima įsigyti ir lietuvių knygynuose. SKLB.

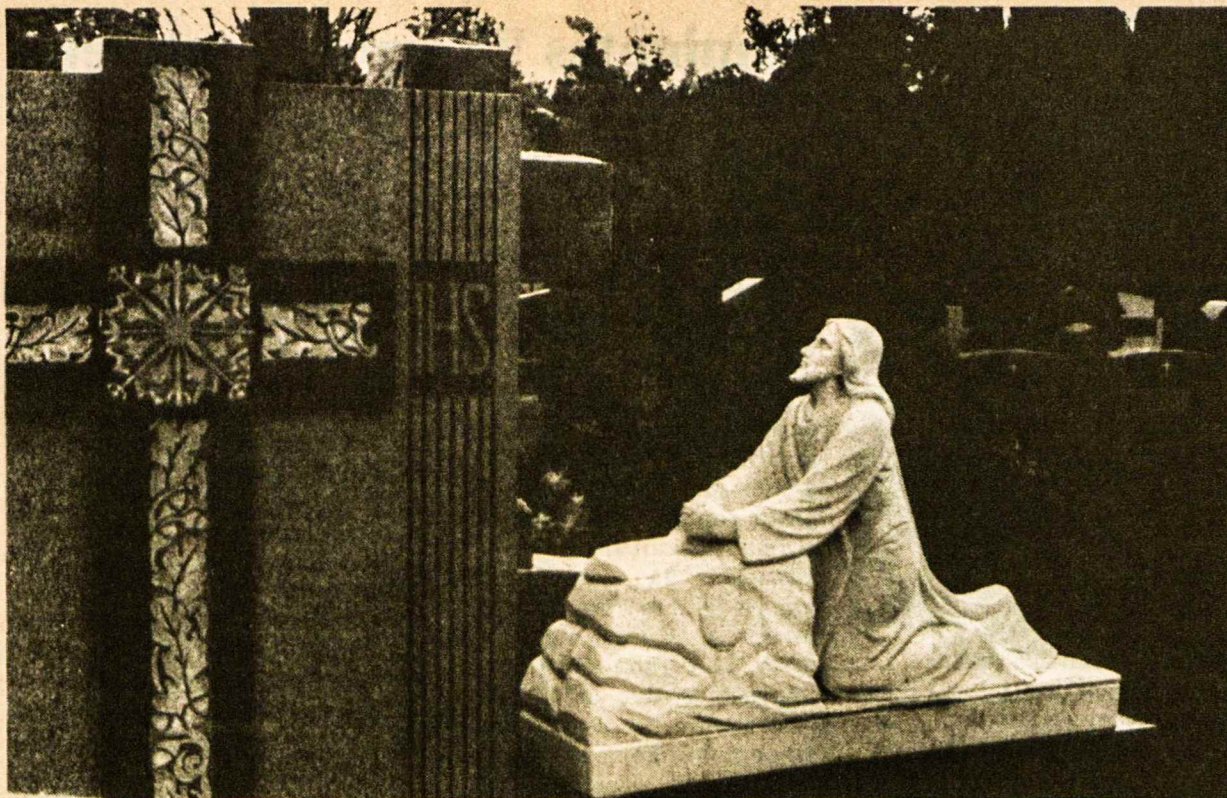
Knygų rišykla
“SAMOGITIA”
 meniškai riša
 knygas bei žurnalus
A. Plenys
 3333 Grassfire Cres., Mississauga,
 Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

Toronto Maironio mokyklos mokiniai: VYTAS MOCKUS (kairėje), FEBRICE SMIELIAUSKAS ir ARTŪRAS GERINGAS. Nuotr. R. Pranaitis

LAURA DAILYDAITE aiškina Toronto Maironio mokyklos šeštokėms lankytą “NASA Space Academy” mokyklą. Nuotr. R. Pranaitis

Paminklai Šv. Jono lietuvių kapinėse Anapilio sodyboje Mississaugoje. Vėlinių proga kapinių lankymas įvyks spalio 30, sekmadienį. Nuotr. St. Dabkiaus

Lietuvių-lenkų santykiai: dialogas ar monologas? II

Egzilinės lenkų vyriausybės premjero pareiškimai, vilniečių sąjungos požiūris ir pageidavimai VLIKui

STEPAS VARANKA

1988 m. Toronte lankėsi lenkų egzilinės vyriausybės Anglijos Londone min. pirm. prof. dr. Edward Szczepanik. Tautinis Kanados lenkų komitetas, vadovaujamas dr. Andrew Kawczak ir Zbigniew Giera, išsiuntinėjo kvietimus Vidurio-Rytų Europos tautų bendruomenėms: estų, latvių, lietuvių, gudų, ukrainiečių, rumunų, vengrų, čekoslovakų, jugoslavų, bulgarų ir albanų. Jie kvietė tų tautų atstovus į ministerio pirmininko Szczepaniko pranešimą, liečiantį: “Central-Eastern Europe: A Polish View”. Ministerio pirmininko pranešimas ir diskusijos vyko anglų kalba. Jo pranešimas turėjo 12 pagrindinių punktų: politinių, kultūrinių, ekonominių.

Lenkijos egzilinės vyriausybės ministeris-pirmininkas prof. dr. Edward Szczepanik Toronte 1988. III.12. Nuotr. St. Varankos

Vilniečiai iš pokalbio išjungti

Kiek teko patirti iš patikimų šaltinių, vilniečių sąjunga ir pokalbius, vykstančius Romoje su lenkais buvo išjungta dėl jos nevą pritarimo VLIKo pareiškimui dėl Vilniaus arkivyskupijos klausimo. Tai yra prasilenkimas su teisybe. VLIKo seime Montrealyje vilniečiai minimą VLIKo pareiškimą pasmerkė. Vilniečių atstovų pareiškimai yra užkreduoti juostelėje. Be to, čia pateiktu vieno paruošto rašto tekstą, kuris būtų buvęs perskaitytas ir įteiktas VLIKui, jeigu seimas nebūtų į darbo tvarkę įtraukęs papildomo “Vilniaus arkivyskupijos klausimo”. Štai to rašto kopija:

Montrealis, 1987 m. spalio 10 d.

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkui

Gerbiamasis pirmininke, Rytų Lietuvos rezistencinis sąjūdis jau keletą kartų praeityje yra kreipėsi į tų mūsų vyriausią tautinę instituciją tremtę – Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą jo seimų metu, prašydamas atkreipti dėmesį ir sutikti rimtai apsvaistyti Vilniaus arkivyskupijos įteisinimo Lietuvos bažnytinės provincijos ribose klausimą.

Apgailestina visos mūsų ligšiolinės pastangos atsimušę lyg į nebylią sieną ir šiam klausimui neatsakiusi reikiama dėmesio.

Tokiai padėčiai esant, mes, kaip Rytų Lietuvos rezistencinio sąjūdžio atstovai šiame seime, nematome tikslo, kadangi esame ignoruojami, dalyvauti šio seimo posėdžiuose ir todėl paštraukiami iš šio seimo, palikdami Rytų Lietuvos rezistenciniam sąjūdžiui pilnatyje apspręsti tolimesnius mūsų organizacijos veiksmus.

Rytų Lietuvos rezistencinio sąjūdžio VLIKo seimo, vykstančio Montrealyje 1987 m. spalio 9-11 dienomis, atstovai: Steponas Varanka, Stasys Jakaitis, Bronius Saplys ir Jeronimas Cienas.

Nežinau, ar toks Rytų Lietuvos rezistencinio sąjūdžio elgesys pateisintinas, ar ne. Čia tik noriu priminti, kad per keletą metų VLIKo seimai Vilniaus arkivyskupijos klausimo į savo darbotvarkę nesutikdavo įtraukti. Vilniečiai už tai gaudavo nemalonių pastabų.

Štai kito pareiškimo kopija VLIKui Vilniaus arkivyskupijos klausimu.

Montrealis, 1987 m. spalio 10 d. GERBIAMASIS PIRMININKE ir PREZIDIUME,

Lietuvių tautos išeivija, neskiriant kuriam kraštui ji randasi, yra nerami. Mūsų tautos išeivija yra pajėgi atskirti politinius įvykius, kurių pakeitimas bent šiuo metu, nežiūrint visų mūsų pastangų, yra dar neįmanomas, nuo tų, kurie, pagyvinus mūsų pastangas politinėje plotmėje gal galėtų būti pakeisti lietuvių tautos interesus naudai.

Vienas toks aktualus klausimas lietuvių visuomenėje yra Vilniaus arkivyskupijos klausimas ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto žygiui, padaryti šiuo reikalu tarptautinėje plotmėje šiam klausimui spręsti.

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ligšioliniai pareiškimai Vilniaus arkivyskupijos reikalu lietuvių tautos išeivijos, atrodo, neįtikino, ir todėl ji kreipiasi į Rytų Lietuvos rezistencinį sąjūdį, kad pastarasis, stovėdamas Rytų Lietuvos teisių ir garbės sąlygomis, kaip VLIKą sudarančių organizacijų pilnateis narys, imtųsi iniciatyvos paskatinti tų mūsų vyriausią tautinę instituciją tremtę – VLIKą įtraukti Vilniaus arkivyskupijos įteisinimo Lietuvos bažnytinės provincijos ribose klausimą ir jo svarstymą į savo seimo darbotvarkę.

Rytų Lietuvos rezistencinio sąjūdžio VLIKo seimo, vykstančio Montrealyje 1987 m. spalio 9-11 dienomis, atstovai.

Iš tų pareiškimų aiškiai matosi, kad Rytų Lietuvos rezistencinio sąjūdžio atstovai VLIKo seime Montrealyje primygtinai reikalavo, kad VLIKas savo pareiškimą atšauktų ir, pasitaręs su lietuvių bendruomenės organizacijomis, paruoštų naują pareiškimą, kuris atitiktų lietuvių interesus.

Štai Rytų Lietuvos rezistencinio sąjūdžio tuo klausimu pateikta neiškreipta rezoliucija, kuri yra skirtinga nuo paskelbtosios VLIKo ELTOS biuletenyje 1987 m. 10 nr.

Mes, Rytų Lietuvos rezistencinio sąjūdžio, VLIKo seimo, vykstančio Montrealyje 1987 m. spalio 9-11 dienomis, atstovai, pilnai pritardami papildomai šio seimo priimtą 10-ty punktų, reikalaujančių įtraukti Vilniaus arkivyskupijos įteisinimo Lietuvos Bažnytinės provincijos ribose klausimo svarstymą, pilnai pritardami VLIKo pirmininko ir kitų VLIKo valdybos narių pareiškimui bei paaiškinimui šiuo klausimu, — prašome VLIKą neatidėti šio klausimo, bet ir toliau puoselėti šio klausimo išsprendimą Lietuvai naudingi ir garbingi rezultatai ir paruošti tuo reikalu lietuvių visuomenei pranešimą aiškesne forma.

VLIKo ELTOS 1987 m. 10 nr. rašoma: “Seimas, išklauses šio sąjūdžio atstovus ir taip pat VLIKo valdybos pirmininko ir jos narių pareiškimus, konstatuoja, kad Rytų Lietuvos rezistencinis sąjūdis pilnai pritardantis valdybos nusistatymui...” Kodėl toji vilniečių rezoliucija, pateikta seimo metu, iš esmės yra pakeista, priderinant ją prie VLIKo paskelbtosios? Tuo vilniečiams yra sąmoningai ar nesąmoningai padaryta skriauda. Kiek teko patirti iš Vilniaus krašto lietuvių sąjungos pirm. Alberto Mišnio, VLIKas pažadėjo paskelbti jos atitaismą. Po ilgo delsimosi jis ir buvo paskelbtas

“ELTOS informacijose” 1988 m. Štai jo tekstas:

“VLIKo seimas, imdamas dėmesį Rytų Lietuvos rezistencinio sąjūdžio pareiškimą dėl Vilniaus arkivyskupijos įteisinimo Lietuvos Bažnyčios provincijos ribose ir išklauses šio sąjūdžio atstovų bei VLIKo valdybos pirmininko ir jos narių pasisakymus, pareiškia: Atstovai, pilnai pritardami VLIKo pirmininko ir kitų valdybos narių pareiškimams bei paaiškinimams šiuo reikalu, prašo VLIKą neatidėti šio klausimo, bet ir toliau puoselėti jo sprendimą, siekiant Lietuvai naudingų ir garbingų rezultatų, ir paruošti tuo reikalu aiškesnį pranešimą lietuvių visuomenei”. (“ELTOS informacijos”, 1988 m. 7 nr.).

Viename savo straipsnyje “Tėviškės žiburiuose” “Lietuvių ir lenkų santykiai dabarties politikoje” rašoma: dialogas tarp lietuvių ir lenkų, be abejonės, yra reikalingas ir labai aktualus, nors ligšioliniai pokalbiai nebuvo sėkmingi. Anglijoje yra buvusios prieškarinės Lenkijos vyriausybės tęsinys. Toji vyriausybė laikosi 1935 m. konstitucijos, kurioje sakoma, kad Lenkijos sienos yra neličiamos. Toji vyriausybė yra bėgė, su ja nesiskaito net keletas žymesnių lenkų išeivijos organizacijų. Taip pat ir lenkų pagrindis ja nepasitiki... Žymus buvęs karo metu Lenkijos veikėjas, pogrindžio vyriausybės narys, istorikas, išeivijoje Pavergtų tautų Europoje pirmininkas Stefan Korbonski, kelių istorinių knygų autorius, lenkų laikraštį “Gwiaźda Poliarne” 1986. I. 4 rašė: “Emigraciniai lenkų veiksniai, kurie remiasi legaliu palikimu, neturi bendro monopolio ir pasitikėjimo lenkų išeivijoje.

Dabartiniu metu lenkai yra susiskaldę. JAV ir Kanadoje kai kurios žymios lenkų organizacijos nepripažįsta dabartinės lenkų emigracinės vyriausybės.

Dialogas reikalingas

Nors visi ligšioliniai pasitarimai, pokalbiai su lenkais nebuvo vaisingi, rimtas dialogas yra būtinas. Šiuo metu politinė pasaulio padėtis ir Sovietų Sąjungoje vykstančios neaiškios permainos sudaro pavergtom tautom geresnes sąlygas išlyginti savo nesuipratimams ir ruošti netikėtoms permainoms Vidurio-Rytų Europoje.

Teko girdėti iš grįžtančių išeivijos turistų ir lankančių gimines Lietuvoje, kad lenkų bendruomenė Vilniuje ir Vilniaus krašte reikalauja ir gauti įvairių savo tautybei privilegijų, kurių neturi kitos tautybės. Lenkų įtaka paskutiniu laiku Vilniuje ir Vilniaus krašte yra labai stiprinama iš Lenkijos. Jaunosios kartos Lenkijos pogrindžio veikėjai, kurie atvyksta į užsienį, ypač tie, kuriems tenka susidurti su egzilinės vyriausybės šalininkais, yra įkalbinėjami Vilniaus neatsisakyti.

Kiek man žinoma, antras susitikimas-pokalbis su lenkų veikėjais numatomas 1989 m. sausio mėnesį. Mano nuomone, į minimus pasikalbėjimus turėtų būti pakviesti ir kitų organizacijų atstovai bei politikai. Į pokalbius parinkti 4-5 asmenys, kad ir labai išmintingi, neatstovauja visai lietuvių bendruomenei išeivijoje ir pavergtose Lietuvoje. Geri norai be daugumos pritarimo ne visada atneša gerą “derlių”.

GEO. H. CREBER
MONUMENTS INC.
 208 Kingston Rd., Toronto, Ont. M4L 1S7
 Raštinės tel. 691-5712 Namų tel. 762-3502
 694-1013 Roman Demkiw

Išstatyta 120 paminklų pavyzdžių – didžiausias pasirinkimas Toronte paminklų, sukurto tautiniais motyvais

Mes parūpinam savo klientams bronzinius bei porcelaninius pagal mastelį planus patvirtinimui. Projektai ir skulptūros atliekami geriausių mūsų meistrų.

Naudojamas geriausias Š. Amerikos ir importuotas granitas. Užsakymai priimami bronzos ir granito plokštėms, keramikos ir porcelano paveikslams, įrašams kapinėse, bronzos statuloms ir lemputėms.

Varžytinių kainos – visų projektų meistriškumas garantuotas.

Vote
CITY '88
LAPKRIČIO 14

Balsavimo pažymėjimai ir pareiškimai

Jeigu turite teisę balsuoti Toronto miesto rinkimuose, bet jūsų pavardė neįrašyta balsuotojų sąrašė, jūs galite: Gauti BALSAVIMO PAŽYMĖJIMĄ, atvykus asmeniškai į raštvedžio raštinę miesto rotušėje, pagrindiniame aukšte nuo pirmadienio iki penktadienio 8.30 v.r. – 4.30 v.p.p. arba lapkričio 5, šeštadienį, 9 v.r. iki 3 v.p.p.

arba

PADARYTI PAREIŠKIMĄ balsavimo pareigūno pavaduotojo akivaizdoje savo apylinkės rinkiminėje būstinėje BALSAVIMO DIENĄ. Reikia turėti atitinkamus asmens dokumentus.

Jeį tapote Kanados piliečiu prieš 1988 metų spalio 17 dieną arba po jos ir kitais atžvilgiais turite teisę balsuoti, taip pat galite gauti balsavimo pažymėjimą ar padaryti pareiškimą apylinkės rinkiminėje būstinėje balsavimo dieną. Turite turėti savo pilietybės įrodymą.

Teisė balsuoti

Jūs turite teisę balsuoti Toronto savivaldybės rinkimuose, jeigu esate:

Kanados pilietis, būsite 18 metų amžiaus ar daugiau 1988 metų lapkričio 14 dieną arba prieš tai:

- gyvenęs Toronto mieste bet kurį laiką tarp 1988 metų rugsėjo 6 – spalio 17 dienos, arba
- jūs pats arba jūsų sutuoktinis-nė negyvenate Toronto mieste, bet esate nuomininkai arba žemės savininkai.

1988 m. spalio 18 d.

Roy Henderson,
 miesto raštvedys ir
 balsavimo pareigūnas

TORONTO

Dr. RASA MAŽEIKAITĖ sveikinas su popiežium Jonu Paulium II arkiv. A. BAČKIO artimųjų audiencijos metu

Negausus, bet turiningas suvažiavimas

Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimas Romoje 1988 m. spalio 3-6 d.d.

Dr. RASA MAŽEIKAITĖ

Kai dar kartą lėktuvu nusi-
leidau į kvapą užimantį Romos
ūžesį ir grožį, nežinojau ko ti-
kėtis. LKMA keturioliktiesis su-
važiavimas nebuvo susilaukęs
didelio susidomėjimo lietuvių
visuomenėje, ir aš pati nuo-
gastavau, kad bus labai mažai
dalyvių ar bent mažai gerų
paskaitų. Tačiau, kaip dažnai
ir būna mūsų visuomeniniame
gyvenime, nuogastavimai buvo
be pagrindo.

Aplinka

Buvo apie 50 dalyvių ir 18
paskaitininkų-ių su labai įdo-
miom ir įvairaus lygio publi-
kai gerai pritaikytom paskai-
tom. Paskaitininkų bei kitų
svetųjų bendravimą paskaitino
suvažiavimui parinktų patalpų
„Domus pacis“ jaukumas.
Buvusiam vienuolyne vaikš-
čiojome gražiame kieme, kla-
sėmės burkuojančių baltų ba-
landėlių, (šių taikos simbo-
lių atviras narvelis stovėjo
prie pat „Domus pacis“ — „Tai-
kos namų“) ir galėjome ramiai
pasikalbėti.

Svečiai iš Lietuvos

Dalyvių skaičių padidino
netikėtai su Akademijos suva-
žiavimu sutapusios arkivysku-
po Audrio Bačkio įšventinimo
iškilnės, kuriose LKMA na-
riams bei svečiams buvo suda-
rytos labai gražios salygos da-
lyvauti. Ypač LKMA sesijas
praturtino netikėtas dalyva-
vimas kovojančios Lietuvos
Bažnyčios pirmieji karių,
išstremto Vilniaus arkivysku-
pijos apašt. administratoriaus
J. Steponavičiaus ir kun. A.
Svarinsko. Taip pat iš Lietu-
vos lankėsi Kauno ir Vilkaus-
kio vyskupijų apašt. adminis-
tratoriaus vysk. J. Preikšas ir
Liturginės komisijos pirminin-
kas kun. V. Aliulis. Jie visi
uoliai lankė paskaitas ir kal-
bėjosi su paskaitininkais.

Aktualios paskaitos

O paskaitų būta tikrai įdo-
mių. Šiais laikais, kai moks-
lininkai yra priversti pasiner-
ti į gan siaurą specialybę, nau-
dinga bent retkarčiais išgirsti
kitų sričių mokslininkų paskai-
tas. Paminėsiu tik kelias,
kurios man pačiai labiausiai
patiko. Visų paskaitų negirdė-
jau, nes kelios sesijos vyko
tuo pačiu laiku.

Kun. dr. Jonas Juraitis ati-
darymo sesijoje kalbėjo apie II
Vatikano suvažiavimo iškeltą
mintį gerbti kito tikėjimo žmo-
nes ir juose sukelti pagarbą
katalikams savo krikščioniško
gyvenimo pavyzdžiu, o ne po-
lemika. Aiškiai ir suglaustai
pateikta jo mintis man atsve-
rė per LKMA suvažiavimo pra-
dines Mišias išgirstą polemiką.
(Tačiau reikia pasakyti, kad
poleminis ar apologetinis tonas
LKMA suvažiavime pasi-
girdo tik per pamokslus, kur
gal jis ir tinka. Mano iškla-
usytose paskaitose ir prakal-
bose polemikos nebuvo).

Biologija

Biologijos profesorius dr.
Jonas Genys parodė, kaip tiks-
liųjų mokslų specialistas gali
pritaikyti paskaitą humanita-

riinių mokslų publikai. Jis kal-
bėjo apie sovietų pseudo-bio-
logo Lysenkos iškilimą Stali-
no laikais, kaip jis paveikė bi-
ologijos mokslą Sov. Sąjungoje
ir, po karo, sovietų okupuoto-
je Lietuvoje. Pasirodė, išti-
nos klasės abiturientų baigę
gimnazijas niekuomet neišgir-
dė apie genetiką, nes Lysen-
ka genetinės teorijos visai
nepripažino. Buvo taip pat
įdomu sužinoti, kokią aukštą
lygį ir pasaulinę reputaciją
buvo pasiekę rusų biologai,
Stalino įkalinti bei numarinti.
Čia daug paralelių su rusų
bei lietuvių ir kitų tautybių
istorikų likimu.

Filosofija

Filosofijos sekcijoje dakta-
ratui disertaciją rašęs Kana-
dos lietuvis Andrius Valevi-
čius pateikė ir gana įžvalgiai
kritikavo mūsų filosofo A. Ma-
ceinos žmogaus laisvės sąvo-
ką. Pagal Valevičių, Maceina
laisvę pasiekiamą žmogaus
veikime pasaulyje, jo kultū-
ros puoselėjime. O kultūrą Ma-
ceina apibūdina kaip „butiny-
bės (t.y. natūralaus) pasaulio
apvaldymą“. Šiais laikais, tei-
gė Valevičius, tokia sąvoka
atrodo keista, nes gamtos su-
tramdomo pasekmės yra taip
užteršusios visą pasaulį, ir
taip gresia mums visuotinio
karo pražūtį, kad žmonės net
nebežino, kaip tą siaubingą
padėtį atitaisyti. Tikrai ne-
galim sakyti, kad ir geriau-
siems tikslams apvaldydamas
ji supantį pasaulį, žmogus vi-
suomet išsilaisvina, nes daž-
nai seka nepramatomos iš-
davos.

Literatūros sekcijoje prof.
Birutė Ciplijauskaitė irgi kal-
bėjo apie gamtą — jos vaidmenį
Krevės ir Vaižganto raštuose.
Deja, laiko stoka privertė pre-
legentę labai greitai skaityti
paskaitą, ir buvo sunku viską
sekti. Tačiau labai įdomi pa-
grindinė mintis, kad Lietuvos
literatūros vadovėliuose ne
visai tiksliai nurodoma įvai-
rių autorių meilė gamtai. Pa-
vyzdžiui, Krevės gamtovaiz-
džiai yra tiek stilizuoti ir idea-
lizuoti, kad jie mažiau kalba
apie tikrą gamtos meilę negu
Vaižganto raštai, nors pats
Vaižgantas mėgino savo lyriš-
kumą tramdyti ir rašyti „rim-
tesnėm“ temom. Ir kiti lietu-
vių rašytojai, ar jie būtų rea-
listai ar romantikai, negalėjo
susilaikyti nuo giliai įsijaus-
tų gamtovaizdžių aprašymų.

Istorija

Žinoma, man pačiai įdomia-
sia ir naudingiausia buvo isto-
rijos sekcija, kurioje ir aš
skaičiau paskaitą apie pagoni-
nių lietuvių prekybą su kry-
žiuočiais. Mano buvo vienin-
tė paskaita viduramžių isto-
rijos tema, bet net vien mano
specialybės dėlei buvo man
verta į LKMA suvažiavimą at-
važiuoti, nes Gregorinio un-to
istorijos fakulteto dekanas
profesorius Paulius Rabikaus-
kas pateikė naudingų pasiū-
lymų mano pasirinktai temai.
Labai įdomų palyginimą tarp
prekybos Baltijos kraštuose
ir viduramžių Ispanijoje pa-
siūlė prof. B. Ciplijauskaitė,
kuri yra ispanų literatūros

specialistė. Tai rodo, kaip nau-
dinga istorijos tyrinėtoji
kartais susitikti su visai kitų
sričių specialistais.

Prof. P. Rabikausko paskai-
toje apie Lietuvos istorijos
šaltinių spausdinimo būti-
numą buvo visiem istorijos
tyrinėtojam naudingos kriti-
kos apie kai kuriuos Lietuvo-
je išleistus dokumentų rinki-
nius. Jis įsakniai pabrėžė,
kad šiuo metu labai trūksta
tinkamai paruoštų jaunų lie-
tuvių istorikų (ypač viduram-
žių istorijos srityje!) galinčių
Lietuvą lietiščiaus dokumen-
tus redaguoti.

Istorijos sekciją užbaigė ka-
nadietės dr. Mildos Danytės
pranešimas apie Vatikano ra-
dijo lietuviškos programos
istoriją. Ši paskaita parodė, kaip
reikalinga mums emigracijos
istorija. Dažnai manome, kad
ši tą žinome apie lietuvių veik-
lą, o kai reikia tą veiklą api-
būdinti arba apginti, neranda-
me reikalingiausių faktų. Dr.
Danytė turėjo daug savaičių
skirti tokiem faktam surinkti.
Reikėtų, kad kas nors ir kito-
kia išeivijos veiklą taip išsa-
miai aprašytų.

Plėsti Vatikano radiją

Po paskaitos klausytojus
labai paveikė kun. A. Svarin-
sko pasisakymas apie Vatikano
radio svarbą Lietuvos religi-
niams disidentams. Susigrau-
dinęs šis ilgametis sovietinių
lagerių kankinys maldavo, kad
lietuviška Vatikano radio pro-
grama būtų prailginta bei pa-
plėsta. Todėl labai liūdna bu-
vo vėliau išgirsti, kad ilgame-
tis lietuviškos programos ve-
dėjas mons. V. Kazlauskas ne-
seniai buvo iš tos tarnybos
staigiai atleistas ir jo vietoje
paskirtas vedėjas, kuris nėra
susipažinęs su lietuvių veikla
tėvynėje ir išeivijoje. Romos
bei kitų vietovių lietuviai tai
labai apgailestauja.

Baigiant

Tai buvo vienintelis šeše-
lis per šiaip jau labai sklan-
džiai praėjusių suvažiavimą.
Klausėmės gerų paskaitų, bend-
ravome, dalyvavome įspūdin-
gose iškilnėse (esu ypač dė-
kinga už progą dalyvauti au-
diencijoje pas popiežių) ir pa-
rodėme, kad Lietuvių katalikų
mokslo akademija dar gyvuoja.

Visa tai nebūtų įvykę be
LKMA pirmininko prof. dr. An-
tano Rubšio, SJ, ir Šv. Kazi-
miero kolegijos rektoriaus prel.
Algimanto Bartkaus kruopš-
taus organizacinio darbo. La-
bai darniai bendradarbiavo
LKMA vadovybė ir lietuviams
Romos iškilnėse jau taip daug
pasitarnavusi Šv. Kazimiero
kolegija. Visokius daug laiko
ir darbo reikalaujančius prak-
tiškus reikalus tvarkė dr. Mil-
da Danytė, dr. Barbora Vilei-
šytė, Šv. Kazimiero kolegijos
studentas kun. Paulius Mališ-
ka, p. Žemaitis ir kiti pasi-
šventę talkininkai.

Lietuvių mokslininkai daž-
nai jaučiasi izoliuoti. Savo
lituanistiniais tyrinėjimais jis
išsiskiria iš plačiau žinomas
mokslo lankas pasirinkusių
kolegų, o savo akademinių po-
žiūrių skiriasi nuo platesnės
lietuvių visuomenės. Todėl bū-

Antano Rubšio „Islamas“

KUN. DR. JONAS JURAITIS

Visai atsitiktinai šis kun.
prof. Antano Rubšio veikalas
atsidūrė mano knygų lentyno-
je šalia spalvingai ir puošniai
išleistos arabų pasakų „Tūks-
tantis ir viena naktis“ knygos.
Ši A. Rubšio kukli ir labai rim-
tai parašyta bei Pauliaus Jur-
kaus meniškai apipavidalinta
knygelė šalia puošnios arabų
pasakų knygos lyg ir patvirtina,
kiek islamas laiko slinktyje
yra pasikeitęs (91-92 psl.).

Ši A. Rubšio leidinį galima
lengvai vienu ypu perskaityti:
aiški spauda ir puikus knygos
planas (14 psl.) tai palengvina.
Betgi perskaitymo neužtenka.
Ypatingai du knygelės skyriai
„Šarija“ (77 psl.) ir „Su-
fizmas“ (83 psl.) bei labai tiks-
liai apibūdintos pagrindinės
islamo sąvokos sukelia eibę
asociacijų ir ragina primygtinai
pasiitikinti kokią prasmę
turi šiandien politikų ir laik-
raštinių beveik kasdien var-
tojamų sąvokos, kai jie kalba
apie islamiškus kraštus.

Ligi susitikimo su šia knyge-
le aš mūsų krikščionybės poli-
tinę, ekonominę, filosofinę bei
teologinę istoriją vis pa-
lygindavau su šių dienų mark-
sizmo daromomis klaidomis
bei jo skurdėjimu. Šią A. Rub-
šio knygelę beskaityti (91-94
psl.) man toptelėjo mintis, kad
krikščionybė ir islamas laiko
slinktyje pasidarę panašūs.
Paskutinis šio A. Rubšio lei-
dinio sakiny „Mirtingas val-
stybiškumas yra šiuolaikinio
islamo tragizmas“ (94 psl.) yra
beveik pranašiškas. Tai, kas
mums, katalikiškiems krikš-
čionims bent teoretiškai per

II Vatikano santarybą pavyko,
to dabar reikalauja santūresni
musulmonai, būtent, kad ir is-
lamas taptų vieningesnis ir vis-
pusiškesnis. Jeigu islamui pa-
vyks atsipalaiduoti iš kai ku-
rių labai ankštų ir „neskonin-
gų“ pažiūrų bei priemonių, tai
ir pokalbis tarp jų ir mūsų taps
vaisingesnis. Taigi ir musul-
monams reikėtų rengti savąją
santarybą.

Šis A. Rubšio veikalėlis yra
puikus pokalbiui su santūriais
musulmonais įnašas. Juk jis
yra parašytas sąžiningo moks-
lininko, kuklioje ir geravališ-
koje II Vatikano santarybos
dvasioje. Ypatingai girtina
yra knygos gale pridėta temati-
nė (bei autorių) rodyklė. Ir dėl
šios rodyklės reikia šį
veikalą skaitinėti. Greitai ir
tiksliai gali patikrinti kasdieni-
niniam savo paties lavinimuisi
bei pokalbiui reikalingas są-
vokas. Ar nereikėtų ir kitas
dideles bei svarbias religines
kultūras šiuo kukliu, betgi vis
dėlto labai patikimu būdu
mums lietuviams pateikti?
Nors tas šias veržtis į bu-
dizmo, induizmo bei taoizmo
pasaulius jau gerokai atslū-
gęs, bet vis dėlto mūsų ir Azi-
jos galvosenos yra jau gero-
kai politiškai bei ekonomiškai
sukaimynėjusios. Taigi būtų
ne tik naudinga, bet ir reika-
linga šiuos pasaulius panašiai
pažinti kaip islamą per kun.
dr. A. Rubšį.

Antanas Rubšys, ISLAMAS
— RELIGIJA, KULTŪRA,
VALSTYBĖ. Irašus piešė,
žemėlapi paruošė ir meniškai
apipavidalino Paulius Jurkas.
Išleido „Krikščionybės gyvenim-
e“. Putnam, CT, 1987 m., 109
psl. Kaina — \$5.00.

VYTAUTAS KASTYTIS

Vėlinių žvakės

Kas pastatys žvakutę,

Kur šiaurūs vėjai pūtė —

Altajų, Barnaulė,

Kur mūsų kaulai dūli?

Kas apraudos likimą

Širdžių, kur amžinai nurimo

Bežadžiuos Vakarų griuvėsiuos

Ir niekada nubusti negalės jos?

Tai jūs — kur Lietuvoje išlikt,

Tai jūs — gyvi išstrėmime

Širdim uždešite nevystantį vainiką,

Širdim uždegsit Vėlinių žvakes!

Lensahn, V. Vokietija
1945 m. lapkričio 2 d.
(Iš rinkinio „Smūkeliai žydi“)

Lietuvių menas Toronte

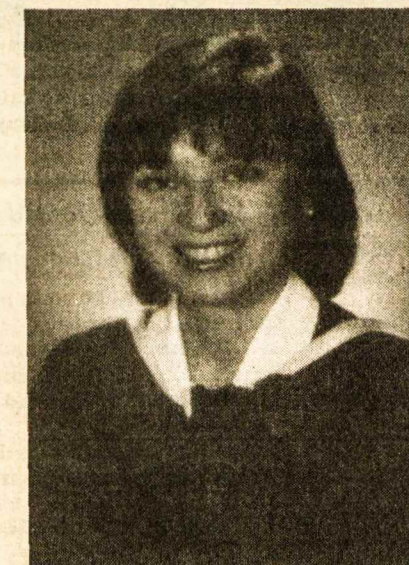
Trečioji tarptautinė minia-
tūrinio meno paroda, organi-
zuojama „Del Bello“ galerijos,
bus atidaryta spalio 29 ir 30 d.
d. „Metro Toronto Convention
Centre“. Praeitais metais to-
je parodoje dalyvavo 20 Lie-
tuvos menininkų-kių, o šiais
metais dar daugiau — viso 45.
Šios parodos vertinimo komisi-
ja jau yra paskelbusi savo spren-
dimą. Apdovanotų tarpe — devy-
ni iš Lietuvos. Gražinai Dide-
lyte, Saulė Kisarauksienė,
Danute Jonkaitytė, Taibei
Chait, Vytautui Valiui, Arvy-
dai Brazdžiūniui, Dainiui Paš-
kevičiui, Gediminui Pranskui-
niui ir Vidmantui Markevičiui
paskirti garbės atžymėjimai
(honorable mention). Visi
premiuoti darbai bus išspaus-
dinti kataloge. Reikia pažy-
mėti, kad Vidmantas Markevi-
čius jau antri metai iš eilės
patenka į garbės atžymėjimų
kategoriją.

Nors dauguma darbų šioje
parodoje yra iš Kanados ir
JAV-bių, šiais metais ypač
daug darbų yra iš Rytinės Eu-
ropos: Čekoslovakijos, Lie-
tuvos, Lenkijos, Vengrijos,
Rumunijos, Ukrainos ir So-
vietų Rusijos. Visi išstatyti
darbai (negali būti didesni

kaip 7,5 x 10 cm) yra pardu-
dami, jų kainos tarp 25 ir 2,500
dolerių. Parodoje dalyvauja
per 2000 dailininkų iš viso pa-
saulio.

Po dviejų išstatymo dienų
„Toronto Convention Centre“
paroda bus perkelta „Del Bello“
galerijon, kuri yra 363 Queen
Street West. Tenai ji veiks nuo
lapkričio 10 dienos iki metų
pabaigos. Lietuviai ir jų drau-
gai yra kviečiami atsilankyti.
Daugiau informacijų galima
gauti paskambinus tel. (416)
593-0884 galerijon arba tel.
593-5879 Baldwin Books.

G. Procuta

BIRUTĖ J. REGINAITE
birželio 16 d. York universitete bai-
gė — „Pilosophy Law Society“ 4-rių
metų kursą BA laipsniu. Šiuo me-
tu Toronto universitete studijuoja
kriminologiją magistro laipsniui
įsigyti. Priklauso „Satrijos“ tūto
skautams ir jau yra pasižymėjusi
meno darbuose, knygų iliustravi-
me ir grafikoje

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dail. Vytas Sakalas, gyvenan-
tis Dorčesteryje, šią vasarą da-
lyvavo grupinėje dvidešimt aštuoni-
nių dailininkų parodoje, kurią
surengė Dabartinio meno institu-
tas Bostone. Rugpjūčio 28 d. pasi-
baigusioje parodoje jis su šešiais
savo kūriniais buvo atrinktas iš
kelių šimtų norėjusių dalyvauti
dailininkų. Rugpjūčio 17 d. radio-
stotis WNBR FM 88,9 transliavo
pasikalbėjimą su dail. V. Sakalu
įvairiais dailės reikalais.

Lietuvių rašytojų draugijos
grožinės literatūros 1987 m. pre-
mija paskirta Kaziuui Bradūniui už
eilėraščių rinkinį „Krikšto vanduo
Joninių naktį“, išleista 1987 m.
„Ateities“ literatūros fondo Čika-
goje ir skirtą Lietuvos krikšto
600 metų sukakčiai. „Krikšto van-
duo Joninių naktį“ apima krikščio-
nybės ir senosios lietuvių kultū-
ros sąlyti. Rinkinys turi šešis sky-
rius po dvylika eilėraščių. Skiriai
simbolizuoja krikščionybės sim-
tečius, o eilėraščiai atskleidžia
būdingus krikščionybės atspind-
džius. Premiją rugsėjo 19 d. posė-
dyje Čikagoje, peržiūrėjusi visas
leidyklų atsiųstas knygas, vien-
balsiai paskyrė vertintojų komi-
sija: pirm. Aušra Liulevičienė,
sekr. Juozas Toliušis, nariai —
Julija Švabaitė-Gylienė, Nijolė
Jankutė-Užubalienė ir dr. Alfon-
sas Šešplaukis-Tyruolis. „Drau-
ge“ paskelbtuose dviejuose pra-
nešimuose nepamėnėtos premijos
dydis. Bėlieka spėti, kad premiją
sudaro \$2.000. Mat tokia suma
pertrai Brukluno Kultūros židin-
je buvo įteikta Antanui Vaičiū-
laičiui, laimėjusiam 1986 m. pre-
miją už novelių ir apsakymų rink-
tinę „Vidurnaktis prie šeimos“.

Čikagos lietuvių opera sekan-
čiam savo sezonui 1989 m. balan-
džio mėnesį pakartos G. Verdi
„Trubadūrą“, kurį jau buvo sta-
čiusi 1960 m. Tada „Trubadūrė“
dainavo lietuviai solistai: St.
Baranauskas, D. Stankaitė, A.
Kalvaitė, A. Stempuzienė, A.
Brazis, J. Vaznelis ir V. Lioren-
tas. Meno vadovo ir dirigento pa-
reigas atliko Aleksandras Kučiū-
nas, o dabar jas perėmė Klivlan-
de gyvenantis dr. Bronius Kazė-
nas, kuriam talkins A. Gaiziū-
nienė, M. Prapuolenis ir R. Moc-
kus. Džiugu, kad tęsiamas darbas,
pradėtas 1957 m. kovo 30 d. G.
Verdi operos „Rigoletto“ spektak-
liu. Didžiausia problema dabar
sudaro pakaitai buvusiams Čika-
gos lietuvių operos solistams.
Juos žadama kviesti iš įvairių pa-
saulio šalių, kuriose yra dainuo-
janti lietuvių. „Trubadūrą“ ope-
ros spektakliams pasirinkta Mor-
tono mokyklos auditorija. Kai Či-
kagos lietuvių opera pradėjo dar-
bą, bilietai į spektaklius kaina-
vo 4-10 dolerių, o dabar juos teks
pabranginti iki 25 dolerių. Dviem
operos spektakliams reikia apie
\$100.000. Vien tik pasamdymas
orkestro su profesionaliais muzikan-
tais kainuoja apie \$22.000. Par-
duoti bilietai sutelkia tik pusę
spektakliams reikalingų išlaidų.
Tikimasi gauti finansinės para-
mos iš Ilinojos meno fondo, bet
ir toliau reikės mecenatų. Šiuo
metu Čikagos lietuvių opera jau
yra padengusi visas užsilikusias
skolas, kurių vėl atneš G. Verdi
„Trubadūrą“ spektakliui.

Operos valdybos posėdyje
pirm. Vladas Žukauskas ragino
įjungti daugiau jaunimo į „Truba-
dūrą“ spektaklius, įtraukti dau-
giau talkininkų ir jų ruošos darbą.
Scenovaizdžių ir orkestro bus ieš-
koma patogiomis sąlygomis.
Esą pigesne kaina būtų galima
gauti kurio nors universiteto or-
kestrą. Tačiau ir toliau linksta-
ma galvoti, kad orkestras turi bū-
ti sudarytas iš profesinių muzi-
kantų. Lėšos bus telkiamos įvai-
riais renginiais. Operos choras,
turintis beveik 60 dainininkų, pla-
nuoja lapkričio 5 d. Jaunimo cen-
tre surengti pokylį su koncertine
lietuvių liaudies dainų ir operų
įtraukų programa. Posėdyje pri-
siminta, kad kadaise JAV LB kul-
tūros taryba buvo pradėjusi ren-
gti dabar jau užmirštus jaunųjų
dainininkų konkursus. Esą pinigų
premijomis ir dabar būtų galima
gauti iš JAV lietuvių fondo. Rei-
kia rūpintis dainininkų prieaug-
liu. Meno vadovas ir dirigentas
dr. B. Kazėnas netgi prašo atsi-
liepti lietuvių kolonijoms, kurio-
se atsiranda jaunų pajėgių solis-
tų. Esą jam reikėtų gauti ne tik
jų pavardes, bet ir kasėdės įra-
šytus dainavimo pavyzdžius.

Dail. Algirdo Lauciaus kerami-
kos darbų parodą Vilniuje suren-
gė Taikomosios dailės muziejus.
Parodai buvo sutelkta apie 50 kū-
rinų, savitai interpretuojančių
liaudiškos keramikos tradicijas.
A. Laucius Vilniaus dailės insti-
tutą yra baigęs 1953 m., parodose
dalyvauja nuo 1955 m. Tarptauti-
nių apdovanojimų susilaukė Aus-
trijoje, Kanadoje, Prancūzijoje
ir Italijoje įvykusiose parodose.

Žymusis vokiečių rašytojas Tho-
mas Mann (1875-1955) su gražiaja
Kuršių nerija buvo susietas Ni-
doje turėtu vasarnamiu. I. Simo-
naitytės viešojo Klaipėdos bibli-
oteka Neringos istorijos muziejuje
surengė susitikimą su žurnalistu
Leonu Stepanausku, knygos „To-
mas Manas ir Nida“ autoriumi.
Svečias iš R. Berlyno skaitė pra-
nešimą „Muzika Tomo Mano va-
sarnamyje Nidoje“, pasakoją apie
medžiagos rinkimą „Vagos“ išlei-
stai knygai, kalbėjo apie kultūri-
nius lietuvių ir vokiečių ryšius,
atsakinėjo į klausimus. Muzikos
kūrinius, skambėjusius 1930-32 m.
T. Mano vasarnamyje, smuiku
grojo Berlyno konservatorijos
specialiosios muzikos mokyklos
moksleivė Daina Stepanauskaitė.
Kuršių ir lietuvių liaudies
dainomis programon išjungė miš-
rus Klaipėdos mokytojų namų
choras „Gilija“.

Žymieji Lietuvos rašytojai, kal-
bininkai, pedagogai ir leidyklų
redaktoriai, rugsėjo 27 d. susirū-
kę Vilniaus universiteto lituanis-
tikos centro K. Būgos auditorijoje,
nutarė atgaivinti lietuvių kal-
bos draugiją. Ji buvo įsteigta ne-
priklausomoje Lietuvoje 1925 m.
gruodžio 4 d. jungti kalbininkams,
rašytojams ir šiaip lietuvių kalbos
kultūra susirūpinusiems šviesuo-
liams. Draugija, būdama labiau vi-
suomenine kalbos mylėtojų negu
akademine kalbininkų organizaci-
ja, sunyko, neatlikusi didesnių
darbų. Ji buvo atgaivinta ir Kau-
nė įregistruota 1935 m. vasario
20 d. Ši kartą Lietuvių kalbos
draugiją perėmė „Gimtosios kal-
bos“ leidimą ir išsilaikė iki 1940
m. Draugija vėl buvo atgaivinta
pokarinėje V. Vokietijoje ir vė-
liau JAV, kur toliau tęsė bent da-
linį savo darbą. Vilniaus univer-
sitete sušauktame susirinkime su-
daryta iniciatyvinė 20 asmenų gru-
pė atgaivinti lietuvių kalbos drau-
gijai. Ji paruošė draugijos progra-
mos ir įstatų projektą, suorganizu-
os steigiamąjį suvažiavimą.

Kultūrinį vakarą su karaimais
rugsėjo 26 d. Vilniuje surengė
Lietuvos rašytojų klubas. Dalyviai
turėjo progą susipažinti su senąja
karaimų kultūra, jų dainomis ir
papročiais. Karaimų bendrijos
Lietuvoje gyvyjau jau beveik
600 metų. Lietuvos rašytojų są-
jungos valdybos I sekr. P. Bra-
žėnas ir klausimus paprašė atsa-
kyti prie Lietuvos kultūros fon-
do veikiančios Karaimų kultūros
rėmimo grupės atstovus. Grupės
vadovė docentė H. Kobeckaitė,
filosofijos mokslų kandidatė,
grožinės literatūros vertėja,
kalbėjo apie savo tautiečių is-
toriją, literatūros pradininkus,
rašijos palikimą, primindama,
kad iš trijų egzistuojančių kara-
imų kalbos dialektų archaiš-
čiausias senosios tiurkų kalbos
formas yra išsaugoję Trakų dia-
lektas. H. Kobeckaitės duome-
nimis, Lietuvoje dabar gyvena
apie 300 karaimų. Jaunimas norė-
tų išmokyti gimtosios kalbos, bet
neturi savo mokyklos, vadovėlių,
trūksta mokytojų. Vakaro progra-
ma karaimų giesmėmis, rauda
1710 m. maro Lietuvoje aukoms,
dainomis, lopsinėmis papildė M.
Firkavičius, J. Rajeckienė, K.
ir I. Firkavičiūtės, R. ir J. Špa-
kovskiai. Lietuvos karaimų poe-
tų eilėraščių vertimus skaitė J.
Vaičiūnaitė, V. Palčinskaitė ir
A. Grybauskas. Apie Panevėžyje
gyvavusią karaimų bendruomenę
ir savo šeimos šaknis kalbėjo
biologijos mokslų kandidatė V.
Pileckaitė-Ivinskienė. Pensinin-
kė I. Eljaševič, buvusi mokytoja,
deklamavo savo eilėraščių, pri-
simintė tėvą — žymų Eupatorijos
karaimų mokytoją. Savo tautiečių
mintis papildė gydytoja L. Ma-
lecko kalba. Opias karaimų kultū-
ros ir švietimo problemas aptarė
rašytojai V. Sirijos Gira, A. Po-
lis bei kiti vakaro dalyviai. pa-
brėždami būtinumą puoselėti ir
turtinti senas draugiško bendra-
būvio tradicijas. V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	8 1/4%
180-185 d. term. ind.	8 1/2%
1 metų term. indėlius	8 1/2%
2 metų term. indėlius	8 3/4%
3 metų term. indėlius	9%
1 metų GIC-met. palūk.	10 1/2%
2 metų GIC-met. palūk.	10 1/2%
3 metų GIC-met. palūk.	9 3/4%
1 metų GIC-mėn. palūk.	8%
RRSP ir RRIF (pensijos)	10%
RRSP-1 metų term. ind.	10%
RRSP-2 metų term. ind.	10%
RRSP-3 metų term. ind.	10%
Specialią taup. s-tą	8%
Taupomąją sąskaitą	6%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	8%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	5 1/4%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas	nuo	11 1/2%
Sutarties paskolas	nuo	11 1/2%
Nekiln. turto paskolas:		
Su nekeičiamu nuosimčiu	1 metų	11 1/4%
	2 metų	11 1/2%
	3 metų	11 1/4%
Su keičiamu nuosimčiu	1, 2 ir 3 metų	10 1/2%
Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000		
Taupomąją sąskaitą		6%
Kasd. pal. taupymo sąsk.		8%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki		5 1/4%

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir keliolikius čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valiras) sąskaitas.

AKTYVAI virš 38 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir 762-7775
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai opsiastai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES 1567 Dundas St. W.
Real Estate & Insurance Ltd. Toronto, Ontario
Perkant ar parduodant nekilnojama nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Blūdžius Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Kokia jūsų namo vertė?
Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.
ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8 232-9000 res: 231-2839

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, telefonas 279-4371
Važiuoti (vakaras) Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (1 pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus patalsimus.
Savininkas J. Tamošiūnas

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Allstate
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Toronto vyrų golfininkų "A" komanda, laimėjusi II-ją vietą tarp miestinėse komandų varžybose, 23-se ŠALFASS golfo pirmenybėse, kurios įvyko rugsėjo 2-3 d.d. Bay City, Mich. Iš kairės: R. Lange, A. Stauskas, R. Šimkus, A. Mikalėnas, R. Strimaitis, S. Podadeckis, Trūksta A. Dallidonio, A. Kevežos ir W. Ubeikos. Nuotr. J. Juodikio

SPORTAS
—Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5387

GOLFO ŽINIOS

Rugsėjo 18 d. į Georgetown golfo aikštyną susirinko 44 Toronto lietuvių golfo klubo golfininkai ne tik pasigėrėti šilta, sauleta rudens diena, bet dar kartą išmėginti jėgas šiame kalnuotame golfo kurse. Po 18 skylių nebuvo išspręstas vyrų klasėje laimėtojas. R. Strimaitis, R. Šimkus ir S. Podadeckis, užbaigę turnyrą lygiomis, turėjo tūsti persižadimo varžybas. Jiems, visai patamsyje sugrįžus, nugalėtoju buvo paskelbtas R. Strimaitis (78). Su išlyginamaisiais smūgiais vyrų klasėje geriausiai sužaidė: V. Mickevičius (62) ir B. Sergautis (66). Moterų tarpe geriausias rezultatus pasiekė D. Deksnytė (97), o su išlyginamaisiais smūgiais J. Ignatavičienė (72). Premijas už tiksliausius smūgius laimėjo K. Eimantas, B. Sergautis ir V. Kaknevičius. Už neeilinį žaidimą, loterijos būdu ant parinktos skylės, premiją laimėjo J. Grinskis, o turnyro loteriją, kurios traukimas vykdė pasibaigus premijų išdalinimui laimėjo A. Kartavičius.

Toronto lietuvių golfo klubo dviejų dienų sezono užbaigimo turnyras įvyko spalio 1-2 d. Golfo Haven aikštynė, netoli Barrie. Dalyvavo 55 golfininkai. Turnyras buvo iš trijų dalių: šeštadienio ir sekmadienio varžybos bei abiejų dienų suvestų rezultatų laimėtojų paskelbimo.

Šeštadienį geriausias rezultatus pasiekė sekantys: vyrų klasėje – R. Šimkus (75), S. Podadeckis (76) ir P. Stauskas (80). Su išlyginamaisiais smūgiais – J. Grinskis (62) ir P. Pargauskas (65). Moterų klasėje laimėtoja tapo I. Kymantienė. Tiksliausiais šūviais geriausiai prie vėlavėlės buvo: V. Astrauskas, J. Rusinavičius, E. Kuchalskis ir K. Eimantas. Premiją už neeilinį žaidimą, ant loterijos būdu parinktos skylės, laimėjo A. Zalagėnas.

Sekmadienio laimėtojai paskelbti sekantys: vyrų klasėje – S. Podadeckis (77), W. Ubeika (78) ir K. Eimantas (79). Su išlyginamaisiais smūgiais – P. Pargauskas (64) ir R. Grigas (69). Moterų klasėje geriausiai pasirodė G. Stauskienė. Už tiksliausius smūgius premijas gavo Z. Zaleskis, R. Šimkus, V. Siminkevičius ir B. Sergautis.

Suvedus abiejų dienų varžybų rezultatus laimėtojai paskelbti: vyrų klasėje – S. Podadeckis (153), (laimėjęs A. Kartavičiaus uždarymo turnyrui skirtą pereinamąją taurę.) Antrą ir trečią vietas – R. Šimkus (158) ir W. Ubeika (159). Su išlyginamaisiais smūgiais – P. Pargauskas (129), P. Lapienis (136) ir J. Grinskis (136). Moterų klasėje, E. Ramo ir V. Kaknevičiaus skirtą pereinamąją taurę laimėjo G. Stauskienė. Ratų sistema ("round robin") varžybose, kurios vyko sezono bėgyje, paskutiniame žaidime Al. Kuolas nugalėjo S. Kėkštą ir Ant. Stauską.

Turnyrą užbaigti buvo susirinkta bendrai vakarienei, kurios metu paskelbti laimėtojai ir įteiktos premijos. Klubo pirmininkas Antanas Stauskas dėkojo valdybai už pagalbą ruošiant turnyrus bei tvarkant klubo reikalus. Ypatingą padėką išreiškė turnyro aukūsiams premijas ir "laimikius", (kuriuos gavo beveik visi dalyvavusieji): V. Mickevičiui (iš Labatt's ir Wintario įstaigų), A. Kartavičiui (Ideal Homes), D. Skypce (Pioneer Feed), G. Stauskieniui, V. Astrauskui (Margio vaistinė), R. Grigui (Bic kompanija), D. Deksnytei, J. Rusinavičiui (Zurich Ins.), J. Juodikiui (Canada Brick). J. Juodikis yra nuolatinis klubo fotografas.

Po premijų įteikimo sekė trumpas pašnekesys klubo reikalais. KLB Toronto apyl. pirm. Rimas Strimaitis visų klubo narių vardu padėkojo klubo pirm. Antanui Stauskui ir visai valdybai už didelį atliktą darbą, sklandžiai pravedant turnyrus. Pirm. A. Stauskas ir išd. Arūnas Jonikas sutiko pasilikti valdyboje. Prie jų prisijungė Andrius Zaleskis, Viktoras Kaknevičius ir Darija Deksnytė.

Žinias pateikė Darija Deksnytė

Toronto moterų golfininkų komanda, laimėjusi II-ją vietą tarp miestinėse komandų varžybose, 23-se ŠALFASS golfo pirmenybėse, įvykusiose rugsėjo 2-3 d.d. Bay City, Mich. Iš kairės: J. Ignatavičienė, I. Kymantienė, D. Deksnytė, E. Kėkštienė. D. Deksnytė taip pat laimėjo II-ą vietą moterų klasėje. Nuotr. J. Juodikio

MARIUS E. RUSINAS, turis septynerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:

- RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai
- RRIF pensijų fondas
- metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyriui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
- įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
- atstovauja visom gyvybės draudros bendrovėm
- klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus

Canada Life Assurance Company
390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2
Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707 Savininkas – Tom Thompson

1988 m. METINIS VISUOTINIS ŠALFASS SUVAŽIAVIMAS

Metinis visuotinis Š. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos suvažiavimas įvyks 1988 m. lapkričio 12., šeštadienį, Klivlando Lietuvių Namuose, 877 East 185-th St., Cleveland, Ohio 44119. Telefonas (216)-531-2131.

Suvažiavimo pradžia – 11:00 val. ryto.

Šio suvažiavimo pagrindinis punktas bus Š. Amerikos lietuvių sportininkų išvyka į III-sias Pasaulio lietuvių sporto žaidynes šių metų pabaigoje Australijoje. Šalia įprastinių einamųjų ŠALFASS-gos reikalų neabejotinai bus diskutuojama mūsų sportinio gyvenimo perspektyvos ryšium su šiuo metu sparčiai besivystančiais politiniais įvykiais okupuotoje Lietuvoje.

ŠALFASS-gos centro valdyba

KREIPIMASIS Į VISUOMENĘ

Šių metų pabaigoje Australijoje, Adelaidės mieste, įvyks III Pasaulio lietuvių sporto žaidynės. Kadangi jos vyks kartu su Australijos lietuvių dienomis, tai bus didžiausia Australijos lietuvių šventė. Joje be gausių Australijos lietuvių ir svečių iš užsienio dalyvauti yra kviečiami lietuviai sportininkai iš visų pasaulio šalių.

Š. Amerikos lietuvių sporto sąjunga ruošiasi atstovauti 200 sportininkų. Jiems reikalinga jūsų parama.

Po paskutiniojo Jaunimo kongreso, Tautinių šokių šventės, Kultūros kongreso ir PLB seimo gerai žinome, kad lietuvių visuomenė šiais metais aukėjo, aukėjo ir aukėjo. Tačiau vėl drįstame į jus kreiptis, nes lietuviškas sportas, kaip ir Jaunimo kongresas ar Tautinių šokių šventė tarnauja jaunimo lietuviškam auklėjimui bei lietuviškos išlaikymui.

Sunku dar kartą iš jūsų prašyti paramos, bet be jūsų aukos daug talentingo jaunimo turės pasilikti namuose.

Jaunimo vardu prašome – **PA-REMKITE!**
Vyskupas Paulius Baltakis, OFM dr. Petras Kisieliū, Valdas Adamkus

Išvykos į Australiją Globos komitetas

Vyskupas Paulius Baltakis, OFM, Stasys Baras, Lietuvių fondo tarybos pirmininkas, Dr. Vytautas Bieliauskas, PLB v-bos pirmininkas, Dr. Kazys Bobelis, VLKO pirmininkas, Gražvydas Lazauskas, ALTO pirmininkas, Stasys Lozoraitis, Lietuvos atstovas JAV-se, Vašingtone, Maria Rudienė, BALFO pirmininkė, Vytautas Volertas, JAV LB krašto v-bos pirmininkas.

Aukus siųsti: III PLSŽ Išvykos Org. K-tas, c/o Romas Puodžiūnas, 5620 So. Claremont Ave, Chicago, III., 60636, ASA

Metinė "TEVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata – oro paštu 70 dolerių visuose laisvojo pasaulio kraštuose.

Parduodame ir siunčiame
220 voltų/50 H. elektrinius reikmenis
(įskaitant ir "Camcorders", "VCR" bei "TV" vartojimui Europoje.
Universal Overseas Services
Tel. (416) 755-7779

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

8 1/4% už 90 dienų term. indėl.
8 1/2% už 6 mėn. term. indėlius
8 1/2% už 1 m. term. indėlius
8 3/4% už 2 m. term. indėlius
9% už 3 m. term. indėlius
9 1/2% už 1 m. GIC mėn. palūkanas
10 1/4% už 1 m. GIC invest. pažym.
10 1/4% už 2 m. GIC invest. pažym.
10 1/4% už 3 m. GIC invest. pažym.
8% už pensijų planą (variable rate)
10 1/4% už 1 m. term. pensijų planą
10 1/4% už 2 m. term. pensijų planą
10 1/4% už 3 m. term. pensijų planą
8% už pensijų fondą – RRIF (variable rate)
6% už taupymo s-tas
iki 8% kasd. palūkanų sąskaita
6% už kasd. pal. čekių sąsk.

I M A :

už asmenines	
paskolas nuo	11 1/4%
už nekilnojamo turto	
paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	11 1/4%
2 metų	11 1/2%
3 metų	11 3/4%
(fixed rate)	

su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ar 3 metų	10 1/2%
(variable rate)	

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

AKTYVAI virš 67 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydžiu, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai – 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.

Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – savininkai

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3

Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – morgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.

KINGSWAY NATIONAL
THE SIGN OF DISTINCTION

Tel. 535-2331
arba 537-2869

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas street west
islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informaciją apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas

624-6336 namų 897-0068

ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus – namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius – lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus – prausyklų, rūšių, padidinu eurus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ją, pasak G. Hewisono, buvo lengviau sutelkti negu didesnę sumą liberalų vadui J. Turneriui, praradusiam daug rėmėjų. Keisčiausia, kad abu vadai – ir liberalų J. Turneri, ir komunistų G. Hewisonas griežtai atmeta laisvos prekybos sutartį su JAV. Skiriasi tik atmetimo priežastys. J. Turneris nuogąstauja, kad tos sutarties dėka Kanada taps 51-ąja JAV valstija, o G. Hewisonas rauda, kad bus išduoti "darbininkų klasės" reikalai. Tad jam vis dėlto yra artimesnė NDP socialistų partija su savo vadu E. Broadbentu. Rinkiminių aplinkėse, kur nebus kompartijos kandidatų, jis ragina komunistus balsuoti už socialistų kandidatus. G. Hewisonui betgi nepatinka, kad NDP socialistai pagrindinę savo kritiką yra nukreipę prieš liberalus, kai iš tikrųjų didesni "darbo žmogaus" priešai esą konservatoriai. G. Hewisonas, atmetęs laisvą Kanados prekybą su JAV, pataria stiprinti prekybinius ryšius su socialistiniais kraštais. Kompartijos vadų žargone tai paprastai reiškia socializmo prisidengusias komunistines valstybes.

Protesto demonstracijų Ontario parlamente susilaukė naujasis įstatymas nr. 162, pakeisiantis ligišiolinius Darbininkų kompensacijos tarybos nuostatus. Minėtoji taryba yra valdinė Ontario institucija, parūpinanti laikines išmokas ir nuolatinės pensijas darbovietėse susižeidusiems darbininkams, praradusiems dalinį ar pilną darbingumą. Lig šiol tos išmokos ar pensijos būdavo nustatomos pagal prarasto darbingumo laipsnį. Naujasis įstatymas nr. 162, kurio projektas Ontario parlamentui buvo pateiktas š. m. birželio mėnesį, dabar vadovausis prarasto uždarbio metodais. Sužeistieji nuogąstauja, kad jų pensijas gali sumažinti menkesnis prarasto uždarbio įvertinimas. Ontario parlamento rūmus užplūdo apie 300 demonstrantų, norėjusių įeiti į posėdžių salę esančią žiūrovų galeriją, bet ten greit pritrūko vietų. Tada demonstrantai bandė įsilausti į pačią salę posėdžio metu. Demonstrantus stengėsi sustabdyti 25 Ontario provincijos policininkai ir parlamento apsaugos vyrai, menkas būrelis prieš 300 demonstrantų. Parlamento pirm. H. Edighoferis įsakė užrakinti posėdžių salės duris, kurios buvo sustiprintos ir jas atremtomis kėdėmis.

Ontario darbo ministeris G. Sobara nepasinaudojo opozicinių partijų atstovų pasiūlymu išeiti iš salės ir susitikti su demonstrantais. Iniciatyvos tada ėmėsi Ontario NDP socialistų vadas Bob Rae, koridoriuje prie salės durų į demonstrantus prašė anglų ir italų kalbomis. Jis ragino demonstrantus atsakyti į jėgos ir demonstraciją testuoti lauke prie parlamento rūmų, pažadėdamas didesnį parlamentarių dėmesį naujam įstatymui nr. 162. Demonstrantai pakluso, nors vėliau kai kurie sakėsi, kad jiems teko susilaikyti policininkų ir saugumiečių smūgių. Opozicinės socialistų ir konservatorių partijos dabar reikalauja naujojo įstatymo nr. 162 viešo tyrimo, grasindamos trukyti parlamento posėdžius. Atstovų daugumą turinti premjero D. Petersono liberalų vyriausybė dėsia, vengdama tokio pažado. Po šio incidento taipgi išryškėjo ir nepakankama Ontario parlamento apsauga, kurią dabar reikės sustiprinti, kad posėdžių salėn neįsiveržtų ne tik beginkliai demonstrantai, bet ir ginkluoti teroristai.

Patenkintas vergas...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

ideologas. Kitas – tai komunistinis istorikas J. Jermalavičius, kuris sovietinėje spaudoje puola tuos, kurie iškelia praeities nusikaltimus. Jis tuos, kurie iškelia praeities nusikaltimus, kaltina "buržuazinių nacionalistų teroro toleravimu". Taigi, kaltinimą nuo "raudonojo teroro" jis bando perkelti ant "buržuazinio teroro". Apie kokį "buržuazinį terorą" jis nori kalbėti? Gal jis turi galvoje "keturis komunistus". Bet, ką reiškia keturi prieš šimtus tūkstančių?

Žinoma, nereikėjo ir jų šaudyti, bet išsiųsti į Maskvą – ten būtų jiems kaulus palaužę ir sušaudę. Jau iš šių detalių matosi, kad jis yra toks istorikas, kuris istoriniuose faktuose nesusiūgdo. Mes žinome, už ką jis mokslu laipsnius gavo. Jis baigęs ne tik Vilniaus un-tą, bet ir Leningrado aukštąją partijos mokyklą. Reiškia yra vienas iš tų "patenkintų vergų", kurie ir stabdo laisvėjimo ir persitvarkymo procesą.

Lietuviška baldų dirbtuvė Trout Creek

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys, telefonas (705) 723-5522

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS

XIII-sios krašto tarybos trečioji sesija

įvyks lapkričio 12-13 d.d. Toronte.

Lapkričio 12, šeštadienį, KLB krašto tarybos sesija bei simpoziumas vyks Bishop Marocco-T. Merton gimnazijos patalpose, 1515 Bloor St. W. (Bloor ir Dundas gatvių kampas – netoli Lietuvių namų).

Lapkričio 13, sekmadienį, posėdžiai vyks Anapilio parapijos salėje. Visuomenė kviečiama dalyvauti visose krašto tarybos sesijose, o ypač šeštadienio simpoziume.

Sąjūdžio steigiamasis...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

bė, kad Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio suvažiavime vyko karštos diskusijos. Vieni reikalavo autonominių laisvių visose gyvenimo srityse, kiti tiesiog – nepriklausomybės. Antrą kartą kalbėjo naujasis partijos sekretorius Algirdas Brazauskas, perspėdamas Sąjūdžio atstovus neįsivelti į pavojingą politinę retoriką. Kvietė būti kantriais, nes visų problemų po 40 metų iš karto nebūs galima išspręsti. Taip kalbėjęs per pamokslą ir Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius. Apie Sąjūdį naujasis partijos vadovas pasakė: "Partija pareiškė man pasitikėjimą, bet man svarbiau jūsų pasitikėjimas". Suvažiavime buvo konstatuota, kad Lietuvos aneksavimas buvo nelegalus aktas ir kad lietuvių istorija pokario laikotarpiu buvo iškraipoma. Tai buvo viešai paskelbta per radiją.

"The Globe and Mail" spalio 24 d. rašė, kad prie Vilniaus katedros spalio 23, sekmadienį, kardinolas Vincentas Sladkevičius su kitais aštuoniais dvasininkais pirmą kartą po beveik keturių

dešimtmečių koncelebravo Mišias. Jose dalyvavo 30.000 maldininkų. Spalio 22, šeštadienį, Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio suvažiavime partijos vadovai paskelbė, kad katedra grąžinama tikintiesiems tuoju ir be jokių sąlygų. Tačiau jos nesusėdė vėl pašventinti, todėl Mišios buvo laikomos lauke. J.

Plyšiai komunistų pasaulyje

Tokia antraštė "The Christian Science Monitor" spalio 14 d. vedamajame rašo apie baltiečius, siekiančius nepriklausomai nuo Maskvos tvarkyti savo kraštų politinius ir ekonominius reikalus bei ugdyti savo tautines kultūras. Pasinaudodami "glasnost" paskelbta politika, mėgindami naujas galimybes, baltiečiai iriasi į priekį. Gorbačiovo dilema esanti, kaip toli leisti baltiečiams judėti, nesugriovus tvarkos ir partijos autoriteto. Vakariečiai irgi esą spaudžiami dilemos. Iš vienos pusės jų simpatijos baltiečių pusėje ir nori, kad jie išskovotų kuo daugiau laisvių. Iš kitos pusės jie nori, kad Gorbačiovo nauja valdymo linija pasisektų visoj Sovietų Sąjungoj.

Jeigu atsirastų per daug plyšių, sovietų konservatyvusis elementas gali pakenkti Gorbačiovo siekiams.

Tokių plyšių jau matyti nemažai. Pvz. Latvijos liaudies frontas savo suvažiavime reikalavo ekonominės autonomijos, pašalinti Maskvos veto, sustabdyti Latvijoje ateitinį auklėjimą. Panašius reikalavimus statė ir estai savo suvažiavime.

Toliau laikraštis komentuoja, kad įvykiai Baltijos kraštuose turi gilią šaknis. Maži, bet atkaklūs kraštai niekad nenorėjo priklausyti Sovietų Sąjungai. Stalino ir Hitlerio sandėris kaip tik ir kelia nepasitenkinimą ir tautinį judėjimą. Šie kraštai žymiai geriau gyvena, nei kitos Sovietų Sąjungos dalys. Jų ir kultūrinė orientacija esanti vakarietiška, o ne rytietiška. Todėl esą galima lengvai suprasti baltiečių tautinį judėjimą. J.

Skautų veikla

• LS sąjungos 70 metų sukakties minėjimas ruošiamas visų Toronto skautų-ty lapkričio 5 dienos vakare. Skautininkės-kai rengia vakaronę su diskusine programa Toronto Lietuvių namuose III-me aukšte. Lapkričio 6, sekmadienį, visi iškilmingai su vėliavom dalyvauja 10.15 v.r. Mišiose Prisikėlimo šventovėje. Po Mišių visi važiuoja į Lietuvių namus, kur 12 v. Kun. Birutės draugovė su skautininkių pagalba paruoš užkandžius. 1 v.p.p. įvyks iškilminga sueiga, o po jos vyks koncertas su įvairia ir įdomia programa, kurią atliks skautės-tai menininkai. Visuose renginiuose dalyvaus svečiai ir vadovybė. Tikimasi sesių ir brolių iš tolimesnių vietovių ir tų, kurie jau skautauja tik prisimini-mais. Tai ir būtų geriausia proga atsinaujinti-susitikti. Tad išnaudoti šį retą renginį kiekvienam-nai verta, o rengėjai laukia visų. M.

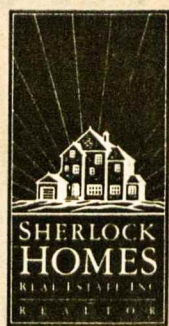
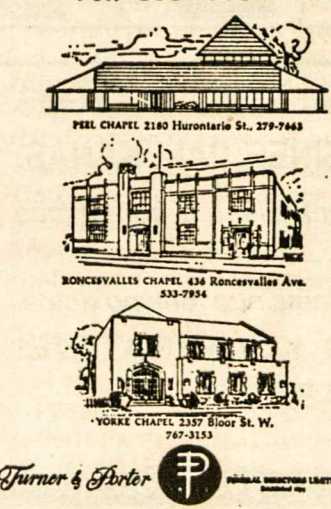
• Užsakykite "Tėviškes žiburias" kaip dovaną jaunavedžiams.

Jau galima įsigyti

VIII-sios tautinių šokių šventės VAIZDAJUOSTE

Yra dviejų rūšių: "BETA" ir "VHS". Kaina su persiuntimu Kanadoje – \$53, JAV-se – \$54. Čekius ar pinigines perlaidas siųsti šiuo adresu: **Šventės Video, c/o J. Pleinys, 84 Balsam Ave. S., Hamilton, Ont. L8M 3B3, Canada.** Gavus užsakymus su pinigais, vaizdajuostė bus pasiųsta oro paštu.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti.

Prizadu mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

1988 metų EKSKURSIJOS Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

6. Rugpjūčio 17-31. Vilnius 11 d. \$2284.00 dar yra 3 vietos
7. Rugsėjo 7-21. Vilnius 11 d. \$2284.00 dar yra 15 vietų
8. Spalio 10-19. Vilnius 7 d. \$1695.00 dar yra 7 vietos

KLM lėktuvai Torontas – Maskva su persėdimu Amsterdame. Patirtis Vilniaus grupių organizavime daugiau 20 metų. Neapsiriks, pasirinkite mano organizuojamas grupes, kurias tvarkau su Inturistu per "Kentours" Toronte nuo 1962 m. Rugsėjo 7-21 grupę numatęs lydyti aš pats. Kaip lietuviška patarlė sako: Senas jautis vagos negadina. Jei dar nesate pasinaudoję, pamėginkite – įsitikinsite.

Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu

V. BAČĖNAS

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais kelių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

Advokatė

JOANA E. KURAS, LL.B.

kartu su advokatu Petru Šimonėliu perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas VIKTORAS E. RUDINSKAS, B.C.L., LL.B., M.B.A.

Ontario ir Kvebeko teisininkų organizacijų narys, dirba firmoje advokatų Anderson, Sinclair, Walters, Shaw a. Mooney. Barristers and Solicitors. Patent a. Trade Mark Agents

Toronto:
Suite 209,
3416 Dundas St. W.
Toronto, Ontario M6S 2S1
767-2127

Mississauga:
Suite 200, Plaza One,
2000 Argentia Road, Mississauga,
Ontario, L5N 1P7,
821-8522 TELEX: 06-960168

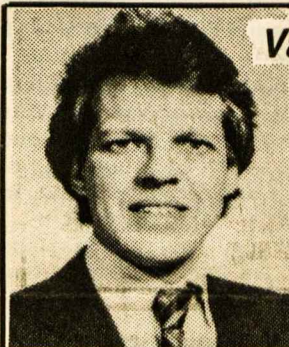
Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

kartu su advokate Joana Kuraite perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonai:
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A. Telefonas (416) 864-2734

- Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investicijų srityje
- Aukso kasyklų analizuotojas
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

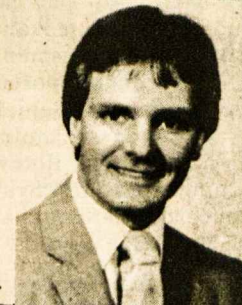

west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph) Norkus namų pirkimo ir pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRESHER REAL ESTATE LTD.

3830B Bloor St. W., Islington, Ontario M9B 1K8
Tel. 233-3334 — Fax 233-0285 — 231-2661

BOLTONE 14.5 akrų pramoninė statyba – \$3,400,000.
BOLTONE 76.7 akrų, geras investavimas. Kaina – \$4,985,500.
BRAMPTONE 2 akrų pramoninė statyba – \$650,000. Del informacijų skambinti AL SRSA tel. 846-8168 arba WALTER tel. 231-2661.
PEMBROKE, Ont., 18 sklypų namų statybai po \$15,000. Del informacijų skambinti IGNAC VUCKO tel. 622-7083 arba WALTER tel. 231-2661.
COLLEGE prie Dovercourt parduodama "Litho-Art" spaustuve. Prasma kaina \$110,000.00. Įmokeiti trečią dalį. Skambinti Valteriui Drešeriui tel. 231-2661.
Mes patarnaujame visose pirkimo ir pardavimo srityse bei draudos reikaluose.

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — Fax 233-0285 — 231-2661

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v., šeštadieniai – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

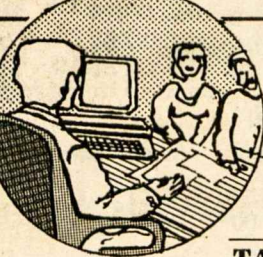
Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

Uždirkb \$15,000 per du mėnesius ir pats būk viršininkas

Išdarbinimo arba dalininkavimo galimybės. Dalyvauk "pajamų mokesčių per kompiuterį" versle
Išdarbinimo arba dalininkavimo galimybės
Jums parodinama raštinės kompiuterio sistema, pasirušimas ir verslinė patirtis.
Ideali asmeniui su ankstesne knygydybine ar mokesčių ruošimo patirtimi.

TAXTRONIX • 769-4558

Investicijama tik \$2,900

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

homecentre inc., realtor
an independent member broker

birute spudas, B.A.

sales representative

BLOOR WEST VILLAGE ramioje gatvėje parduodamas 4 miegamųjų labai gerame stovyje namas. Du židiniai, ažuolo sijų lubos ir ažuolo apdaila, privatus įvažiavimas, garažas, gražus kiemas.

1280 dundas street west
toronto, ontario M6J 1X7
res: 445-9469

535-2500

TORONTONT

Anapilio žinios

— Kapinių lankymo diena sekmadienį, spalio 30. Pamaldos kapinėse — 3 v.p.p. Antrasis autobusas popietinėms pamaldoms kapinėse maldininkus veš nuo Islington požeminių traukinių stoties 2.30 v.p.p. ir atgal nuo Anapilio paims 5.30 v.p.p. Tą dieną Anapilio būrelis ruošia pietus maldininkams parapijos salėje.

— KLK moterų draugijos mūsų parapijos skyrus kapinių lankymo progą rengia meno parodą spalio 30, sekmadienį, Anapilio parodų salėje. Dalyvauja dailininkės Joana Marcinienė ir Rita Kvedariene su savo kūriniais. Visi kviečiami atsilankyti.

— Mūsų parapijos tarybos susirinkimas — lapkričio 22, antradienį, 7.30 v.v. parapijos salėje. Prašome visas tarybos sekcijas iki to meto sušaukti savo posėdžius ir pasiruošti sekijų pranešimams susirinkime.

— Aukų Kanados lietuvių kultūros muziejaus statybai: \$4000 — mūsų parapijos KLK moterų draugijos skyrus; \$300 — S. Rudienė; \$100 — O. Govedienė (a.a. Jono Govedo atminimui), A. Draugelis; \$50 — R. J. Karasiejai, V. Gustaitienė. — Mišios spalio 30, sekmadienį, 9.30 v.v. už a.a. Juozą Kriaučiūną, 11.00 v.v. už parapiją, 3 v.p.p. už mirusius.

Išganytojo parapijos žinios

— Reformacijos šventės pamaldos — spalio 30 d. Jas 9.45 v.v. laikys kun. Jukka Saarinen. Prašoma kuo gausiau dalyvauti.

— Pamaldos lapkričio 6 d. bus įprastu laiku, 9.45 v.v. Po pamaldų — Moterų draugijos susirinkimas pas Idą Drešerienę, 214 Lloyd Manor Rd. Islington.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 250 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Anastazija Vinickienė iš Vilniaus, Bronius Birietas, Kostas Lasys iš Utenos. Valdybos pakviesti sekmadienio popietėje dalyvavo miesto tarybos nariai Bill Boytchuk su ponia ir Chris Korwin-Kuczynski. LN valdybos pirm. J. V. Šimkus juos supažindino su susirinkusiais, padėkojo už jų pagalbą Lietuvių namams ir ypač už Lietuvių slaugos namų statybos projekto pritarimą miesto valdybos posėdžiuose.

— Bilietai į LN tradicinį koncertą-balių, lapkričio 5 d., gaunami LN raštinėje, skambinti tel. 532-3311. Taip pat galima rezervuoti stalus sumokant iš anksto. Bilietai — \$6.00 asmeniui. — LN valdybos posėdis — lapkričio 3 d., ketvirtadienį, 7.30 v.v. — Ryšium su kapinių lankymo diena Kanados lietuvių jaunimo sąjunga pakeitė "Svajonių aidų" koncerto Lietuvių namuose spalio 30 d. laiką nuo 5 v.v. į 6 v.v.

— Lietuvių slaugos namams aukų: \$200 — A. Diržys; \$100 — Liudas Monstvilas; \$50 — Balys, Stasė Matulevičiai, a.a. J. Šablinskio atminimui; \$49 — Sveikatos ministerijos tarnautojai, a.a. Viktoro Jonaičio atminimui. Iš viso statybos fonde yra \$88,083.40. Aukos priimamos: "Paramoje" sąsk. nr. 8711, "Talkoje" sąsk. nr. 4259 ir Prisikėlimo parapijos kooperatyve sąsk. nr. 155332.17.

Patikslinimas. "Tėviškės žiburiai" 39 nr. straipsnyje "Savanorių kūrėjų išlydėjus" turėjo būti: A.a. A. Noliaus karštą nešė anūkas Gintaras Kuncaitis (ne posūnis). Velionis prieglaudėje išbuvo 12 m. (ne 15 m.) J. Kuncaitienė neturi Genės vardo.

J. Kuncaitienė

Lietuvos kūrėjo — savanorio a.a. Alberto Noliaus atminimui K. Strikaitis Kanados lietuvių fondui aukojo \$10. Atsiprašome už praleidimą ankstyvesniam pranešime. **KLF**

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį per 10.15 v.v. Mišias giedojo Maironio mokyklos mokinių choras, kuriam vadovavo muz. D. Viskontienė. Mišiose dalyvavo Maironio šeštadieninės mokyklos mokytojai, mokiniai ir tėveliai pradėdami naujus mokslo metus.

— Mišių sekmadienio progą pamokslus sakė kun. J. Sukackas, SJ, atvykęs iš Urugvajaus.

— Susituokė Dalė Sukauskaitė ir James B. Edwards.

— Spalio 24 palaidota a.a. Irena Navickienė, 52 m.

— Naudotų daiktų ir drabužių išpardavimas vyks šį antradienį ir ketvirtadienį Parodų salėje.

— Parapijos tarybos religinės sekijos iniciatyva kiekvieną trečiadienį, nuo lapkričio 2 d., po 7.30 v.v. Mišių pradėsime skaityti sekmadienio liturgiją naudojamas Šv. Rašto ištraukas, nagrinėti su intencija jas geriau suprasti ir sau prisitaikyti.

— Vaikų kaukių balius, kurį rengia parapijos tarybos jaunų šeimų sekcija, įvyks spalio 30, ateinantį sekmadienį, 1 v.p.p. parapijos salėje.

— KLK moterų mūsų parapijos skyrus organizuojamos metinės uždarnos reikiacijos moterims vyks Augustinijonų vienuolyne King City mieste gruodžio 9-11 d.d.

— Po Mišių sekmadieniais platunami bilietai į parapijos 35 metų sukakties vakarienę, kuri įvyks lapkričio 19 d.

— Prel. J. Tadaraukas praėjusį sekmadienį atšventė savo 75-tą gimtadienį.

— Parapijai aukojo: \$200 — J. R. Vaitkevičiai; \$100 — P. Kudreikis, S. V. Liutimos, J. O. Gustainiai, L. G. Matukai, P. F. Stirbiai, A. Rakauskas; \$50 — S. Kačiulienė, E. P. Lapinskai, R. Rulys; Religinei šalpai: \$100 — V. P. Gudaičiai.

— Mišios spalio 30, sekmadienį, 8.30 v.v. — už a.a. Vytautą Volškį, 9.20 v.v. — už a.a. Oną Varnienę, 10.15 v.v. — už a.a. Henriką Liubavičių, a.a. Genovaitę Mascerin, 11.30 v.v. — už parapijiečius, 7 v.v. — už a.a. Apolonią Kazlauskienę ir a.a. Karoliną ir Antaną Stauskus.

"Tėviškės žiburių" skaitytojams

Kylant spaudos darbų ir pašto kainoms, "TŽ" leidėjai ir norint ypač priversti kelti savaitraščio prenumeratą. NUO 1989 METŲ SAUSIO 1 DIENOS METINĖ "TŽ" PRENUMERATA BUS \$24, REMĖJŲ — \$30, GARBĖS — NUO \$40, NAUJAMŲ SKAITYTOJŲ — \$20. JAV-bėse gyvenantiems prenumerata skaičiuojama amerikietiškais doleriais, nes laikraščio persiuntimo Amerikon išlaidos yra didesnės. Išitus dvejus metus prenumerata nebuvo keliama. Daug padėjo dosnios skaitytojų aukos. Už jas esame labai nuoširdžiai dėkingi. Atėjo laikas ieškoti daugiau pastovių pajamų, nes aukos nepadengia visų laikraščio išlaidų. Teko padidinti ir skelbimų kainas, kad būtų galima suvesti galą su galu. Tikimės, kad skaitytojai supras esamą padėtį ir padės šiam savaitraščiui toliau gyvuoti padidintomis prenumeratomis ir aukomis.

Leidėjai

Pasukami laikrodžiai. Spalio 30, sekmadienį, 2 val. rytą baigiasi dienos šviesos taupymo laikas ir laikrodžių rodyklės pasukamos vieną valandą atgal. "Tėviškės žiburių" administracija kapų lankymo dieną spalio 30, sekmadienį, bus atidaryta nuo 1 v.p.p.

Anapilio knygynas kapų lankymo dieną, spalio 30, sekmadienį, atidarytas nuo 9 v.v.

Toronto lietuvių pensininkų klubas lapkričio 1, antradienį, rengia savo mirusių klubo narių metinį prisiminimą. 11 v.v. — pamaldos Prisikėlimo parapijos šventovėje, o po jų bendri pietūs klubo salėje "Vilniaus" namuose. Dėl smulkesnių informacijų skambinti J. Gustainiui tel. 769-1599 arba S. Dervinienei tel. 767-5518. **Valdyba**

Toronto Maironio mokyklos tėvų susirinkimas įvyks lapkričio 5 d. mokyklos patalpose. Bus pranešimai ir diskusijos mokyklos reikalais. Bent vienas iš tėvų prašomas susirinkime dalyvauti. **Vedėja**

Tarptautinė miniatiūrinio MENO PARODA

įvyks "METRO TORONTO CONVENTION CENTRE", spalio 29, šeštadienį, nuo 12 v. iki 10 v.v. ir spalio 30, sekmadienį, nuo 12 v. iki 6 v.v. Parodoje dalyvauja menininkai iš 60 kraštų, jų tarpe

45 grafikai iš Lietuvos

Darbai parduodami, galima nusipirkti ir katalogą, kuriame išspausdinti devyni lietuvių menininkų darbai. Paroda tęsis "Del Bello" galerijoje (363 Queen St. West, tel. 593-0884) nuo lapkričio 10 d. iki gruodžio 30 d.

Tradicionis Toronto Lietuvių namų POBŪVIS KONCERTAS

Muzikinę programą atliks

solistė Gina Čapkauskienė, akompanuojant Jonui Govėdai

Po koncerto — šokiai, įvairių gėrimų baras, šiltų valgių bufetas, loterija. Šokiams gros "Les & The Music Masters" orkestras.

Įėjimas — \$6.00. Stalai numeruoti. Gaunami LN raštinėje (tel. 532-3311), sekmadienį popietėse, pas W. Drešerį (tel. 231-2661) ir prie įėjimo.

Maloniai kviečiame visus torontiškius ir apylinkės lietuvius dalyvauti!

Toronto Lietuvių namai

Lietuvių skautų sąjungos 70 metų sukakties

MINĖJIMAS

įvyks lapkričio 6, sekmadienį, Toronto Lietuvių namuose.

Programoje: iškilmingos Mišios 10.15 v.v. Prisikėlimo šventovėje.

Iškilminga sueiga 1 v.p.p. Toronto lietuvių namuose.

Koncertas — 2 valandą po pietų.

Programą atlieka: skautės-tai menininkai — sol. Anita Pakalniškytė, fleitistas Tomas Regina,

Edis Punkris, jūros skaučių trijo — Danutė Pargauskaitė, Zita ir Daina Gurklytės.

Akompanuoja muz. Jonas Govėdas.

Įėjimas — laisva auka.

Maloniai kviečia visus — Toronto skautija

Daugiau laisvės ir mažiau mokesčių!

Balsuokite VAY JONYNAS Libertarian

MISSISSAUGA SOUTH

"Ta valstybė valdo geriausiai, kuri valdo mažiausiai!"

9³/₄%

MOKAME UŽ 1 METŲ

GIC

PALŪKANOS PRIRAŠOMOS KAS MĖNESI

AUKŠTOS PALŪKANOS. GEROS TAUPYMO SĄLYGOS

TIEMS, KURIE NORI GAUTI MĖNESINES PALŪKANAS.

— Palūkanos apskaičiuojamos už kiekvieną dieną ir prirašomos į nario sąskaitą vieną kartą per mėnesį.

— Procentai garantuojami vieneriems metams nuo įdėjimo datos.

TAUPYKIME SAVAME KREDITO KOOPERATYVE!

KITUR GERESNIŲ S'LYGŲ NERASITE!

Procentai gali keistis. Minimum — \$5,000

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas Toronto

Pabaigtuvių popietė

Ryšium su didžiais Bendruomenės renginiais šią vasarą Toronto KLB kultūros komisija, vadovaujama Rasos Lukoševičiūtės-Kurienės, visiems buvusiems talkininkams spalio 23 d. Prisikėlimo parapijos parodų salėje suruošė pabaigtuvių popietę. Popietei vadovavo Rasa Kurienė, kuri pirmiausia supažindino su popietės svečiais iš kitur: dr. Petru Tulevičiumi, architektu Robertu Čerškum iš Lietuvos (abu Persitvarkymo sąjūdžio nariai), buvusią PLB kultūros tarybos pirm. Mildą Lenkauskienę iš Klivlando ir naujuoju JAV LB valdybos pirm. dr. Antanu Razma iš Čikagos. M. Lenkauskienė savo žodyje, kaip vyriausia Kultūros kon-

greso rengėja, dėkojo visiems už talką ir priminė įvykius tėvynėje, teikiančius naujos vilties. Dr. A. Razma kalbėjo apie Kanados ir JAV Lietuvių Bendruomenių bendradarbiavimą ir siekius, kad būtų išlaikyta lietuvių išeivijoje bei pasiektas tautos laisvės tėvynė.

Buvo ir maloni staigmena. Dr. P. Tulevičius yra ne tik gydytojas, bet ir etnografinio ansamblio Lietuvoje dainininkas. Jis padainavo po vieną aukštąjį, suvalkiečių, žemaičių, dzūkų dainą. Visus sujaudino poeto Marcinkevičiaus sukurta prieš 15 metų daina, nusakanti tragišką tautos būklę. Prieš dainavimą trumpame žodyje dr. Tulevičius pažymėjo, kad daina ir sunkiausiose tautos momen-

tuose buvo didžiausia žmonių širdies paguoda ir tautinių jausmų kėlėja.

Prieš popietės pabaigą Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė taip pat nuoširdžiai padėkojo prisidėjusiems prie renginių suorganizavimo. Dr. P. Tulevičiaus priminimu, popietė baigta Tautos himnu. J.

Paieškojimas

Vytautas Sideris, gyvenantis Lietuvoje, Norto km., Marijampolės rajone, ieško savo pusbrolio gyvenusio Toronto. Sideriai yra kilę nuo Steisiūnų km., Lazdijų rajono. Pats ar žinantys, prašomi skambinti P. Lukošui, tel. (416) 389-3289, Hamilton, Ontario.

ATLIEKAM mūrinių darbus iš plytų, blokų ir taisome senus pastatus. Skambinti Alfonsas tel. 536-3456 Toronto.

MONTREALQUE

Montrealio lietuvių akademinis sambūris ruošia iškilmingą vakarą Donelaičio 275 m. gimimo sukakties paminėti. Šis renginys įvyks lapkričio 5 d. 6.30 v.v. Helene de Champlain restorano salėje šv. Elenos saloje.

Vilius Pėteraitis "Rūtos" klube spalio 12 d. kalbėjo apie "Baltų kalbos likučius kaimyninėse tautose". Prelegentas, pradėjęs sanskrito kalbos paplitimu, baigė germanų ir suomių iš mūsų kalbos skolinų žodžių pavyzdžiais. Klausytojų dėmesys buvo gana didelis. Po paskaitos prelegentas atsakė į klausimus. Vėliau visi dalyviai buvo pavaišinti pyragais ir kava.

Montrealio liuanistinės mokyklos energingas tėvų komitetas (pirm. Violeta Adomonytė-Ramsey) spalio 16 d. AV parapijos salėje suruošė pietus, į kuriuos atsilankė per pusantro šimto asmenų. Meninei programai buvo išskirti

Toronto "Sutartinę", kuriai vadovauja Nijolė Benotienė. Ši grupė žavėjo klausytojus savo skambiu susidainavimu, o antroje programos dalyje atliko vaikams taikomas dainas ir žaidimus. Mokyklos vedėja Joana Adamonytė pravedė programą, o pietų metu stalus aptarnavo jaunosios mokinių motinos. Pravesta loterija ir aukos, reikia manyti, papildė reiklų mokyklos kasą.

Alma ir Petras Drešeriai spalio 5 d. susilaukė naujos dukrelės (ketvirtos vaikų). Gražina ir Vidas Drešeriai, gyvenę Floridoje, ir montrealiečiai Danutė ir Bronius Staškevičiai džiaugiasi nauja dukraite.

Ilona Spudaitė šiais metais pradėjo studijuoti McGill universitete Montrealyje. B.S.

Norite susipažinti su savaitraščiu "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

Montrealio Lietuvių akademinis sambūris maloniai kviečia visus į

K. Donelaičio 275 metų gimimo

sukakties

iškilmingą

tradicinį sambūrio

BALIŲ-VAKARIENĖ,

1988 metų lapkričio 5, šeštadienį,

Helene de Champlain restorane.

Kokteiliai — 6.30 v.v., vakarienė su vynu — 7.30 v.v. Įėjimas — \$35.

Gros puikus "Leoni" orkestras. Bilietai gaunami pas S. Piečaitienę tel. 767-4690 ir R. Satkauską tel. 488-7167

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 PETRAS ADAMONIS Res.: 256-5355 C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8 Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$23,000,000 REZERVAS — virš \$750,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	10 1/4%	Taupymo — special.	5 1/2%
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	5 1/4%
1 metų	9 1/4%	Taupymo — kasdienines	5 %
180 d. - 364 d.	8 1/2%	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	8 1/4%	RRIF — RRSP — term.	10 1/4%
60 d. - 119 d.	8 %	RRIF — RRSP — taup.	6 1/2%
30 d. - 59 d.	7 3/4%		

IMA UŽ:

Neklin. turto nuo 11 3/4%, asmenines — nuo 12 1/4%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve 3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	—
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00

RAMI, TVARKINGA lietuvių namų lapkričio pirmos ieško dviejų miegamųjų buto. Prašome skambinti tel. 534-0149 Toronto.

IŠNUOMOJAMAS kambarys, virtuvė ir prausykla II-me aukšte vyresnio amžiaus asmeniui. Skambinti tel. 534-8057 Toronto.

GALIŲ PRIŽIŪRėti vaikus savo namuose Dundas ir Bloor gatvių rajone. Skambinti tel. 532-8531 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronto.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Noršką (didesnius kiekius pristatų į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygnę, kiekvieno mėnesio 15 "Vilniaus Manor" pensininkų namuose bei kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį Prisikėlimo parapijos kieme.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, paripinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bel kurio laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronto.

CHESSINGTON LIMOUSINES

vestuvėms, gimnazijos, universiteto mokslo užbaigimo ir kitom progom. Lietuviams nuolaida

C. Jason (Jasiūnas) Toronto

Tel. (416) 624-8181

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker 38 Hurontario Street, Collingwood, Ont. L9Y 2L6

Pardaviant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į

Angele Salvaityte, B.A., pirkimo ir pardavimo atstovė. Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. (705) 445-5640, namų tel. (705) 429-6428.